Gemeente Hollands Kroon

Bezoekadres
De Verwachting 1
1781 Anna Paulowna
Tel: 0883215000

Of bezoek de website:
www.hollandskroon.nl

WELSTANDSNOTA HOLLANDS KROON

ARTIKEL A
Beleidsregels

vastgesteld overeenkomstig raadsbesluit X december 2013 (zie bijlage),

De raad van de gemeente Hollands Kroon,
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders
gelet op artikel 9.1 tweede lid, van de gemeentelijke Bouwverordening,
en gelet op artikel 12a eerste lid van de Woningwet,
besluit:

een welstandsnota vast te stellen, inhoudende de volgende beleidsregels die burgemeester en wethouders toepassen:

Versie:
4 november 2013

DEEL 1

Basis

DEEL 1: Basis

Inleiding 3
Wat is welstand? 3
Wettelijke grondslag 3
Wat is de reikwijdte van welstand? 3
Wat is een welstandsnota? 3
De welstandsnota 4
Visie en ambitie (doelstelling) 4
De praktijk 5
Leeswijzer 5
De regels 6
1. Is het bouw- of verbouwplan omgevingsvergunningsvrij? 6
2. Welk welstandsbeleid is voor het bouw- of verbouwplan van toepassing? ... 7
3. Betreft het bouwplan volledige sloop/nieuwbouw of betreft het een lege/nieuwe kavel? 8
4. Betreft het bouwplan een dakkapel? 9
5. Is het bouw- of verbouwplan zichtbaar vanuit de openbare ruimte? 10
6. Betreft het bouw- of verbouwplan één van de volgende typen? 11
7. Het bouwplan voldoet niet aan de van toepassing zijnde regels? 14
Tot slot 15
Hardheidsclausule 16
Slotbepaling 16

DEEL 2: Toelichting

Welstand toegelicht 18
Ruimtelijke kwaliteit 18
Onderbouwing gebieden 19
Beeldkwaliteitsplannen 24
Totaal overzicht van vragen en antwoorden 25

DEEL 3: Bijlagen

Begrippenlijst 27
Principe details 30
Actuele wetgeving 49
Inspraak 49

DEEL 4: Welstandskaart

Inleiding

Wat is welstand?

Het begrip betekent letterlijk "het wel staan van initiatieven in hun omgeving. Fraaiheid van voorkomen. Goed uiterlijk."

Schoonheidscommissies, zoals de welstandscommissies vroeger heetten, adviseren gemeentebesturen al bijna een eeuw lang over de uiterlijke verschijnings-vorm van gebouwen. Welstandstoezicht is ooit ingesteld om te voorkomen dat objecten in de openbare ruimte deze niet ontsieren.

Wettelijke grondslag

Sinds 1962 zijn gemeenten verplicht in hun bouwverordening een welstandsbepaling op te nemen en daaraan gekoppeld een welstandscommissie aan te wijzen.

1962

De Woningwet van 1 januari 2003 roept gemeenten op welstandsbeleid te voeren. Om dit beleid te kunnen voeren diende er een welstandsnota vastgesteld te worden. De advisering wordt sindsdien gebaseerd op de in de gemeentelijke welstandsnota vastgelegde regels.

2003

De op 1 oktober 2010 in werking getreden Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) schrijft voor dat een aanvraag om een omgevingsvergunning (één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu) aan een onafhankelijke commissie moet worden voorgelegd.

2010

Sinds 1 maart 2013 is een onafhankelijk welstandsadvies niet meer verplicht, en kunnen ook de gemeenteambtenaren beoordelen of het initiatief voldoet aan de criteria. Dit wordt de "Kan-bepaling" genoemd.

2013

Wat is de reikwijdte van welstand?

Welstand adviseert over de uiterlijke verschijningsvorm van gebouwen en objecten aan de hand van de welstandsnota. Aanvullend is van belang dat de oorsprong van deze advisering zich richtte op de beleving van de openbare ruimte.

Welstand adviseert dus niet over de bouwhoogte en positie, die samen een bouwmassa vormen. Dit valt namelijk binnen de reikwijdte van het bestemmingsplan, een beheersverordening of één van de overige ruimtelijke planvormen.

Wat is een welstandsnota?

In een welstandsnota wordt aangegeven welke welstandsregels binnen een gemeente gelden.

De welstandsnota

Voor u ligt de welstandsnota van de gemeente Hollands Kroon. Ze dient als vervanging van de bestaande welstandsnota's (van de voormalige gemeenten Anna Paulowna, Wieringen, Niedorp en Wieringermeer), die vanwege de wet Algemene regels herindeling (Ahri) aangepast dient te worden. De gemeente Hollands Kroon grijpt deze wettelijke verplichting ook aan om naast de harmonisering van beleid ook een gedereguleerd welstandsbeleid op te stellen.

Onderdeel van de welstandsnota is een kaart, deze maakt inzichtelijk waar welke welstandsregels van toepassing zijn. Er zijn drie typen gebieden te onderscheiden:

1. Welstandsvrij;
2. Welstandsluw;
3. Welstandsintensief.

Waar welke regels van toepassing zijn wordt onderbouwd vanuit het ruimtelijk kader en andere kwaliteiten (omgevingskwaliteit en beknopte structuur-beschrijving). Uitvoerige gebiedsbeschrijvingen zijn niet meer nodig, het welstandsbeleid krijgt een algemene onderbouwing op structuurniveau. Welstand wordt gedefinieerd op hoofdlijnen als onderdeel van het ruimtelijk beleid. Dat is ook wat de gemeente Hollands Kroon voor ogen staat: transparantie voor de burger en minder regels.

Visie en ambitie (doelstelling)

Hollands Kroon is een jonge gemeente. In 2012 ontstond de gemeente door samenvoeging van Anna Paulowna, Wieringen, Wieringermeer en Niedorp. In de tegenwoordige situatie bestaat Hollands Kroon uit een samenstel van dorpen, agrarische gronden, bollenteelt, grootschalige glastuinbouw (Agriport), bedrijventerreinen, groen- en recreatiegebieden en gedeeltelijk grootschalige infrastructuur (N- en A-wegen, spoorlijn).

De algemene indruk, die de bestaande welstandsnota's geven, is dat het gedegen documenten zijn. Dat is meteen een valkuil. Door de omvang worden de nota's door niet-architecten als ontoegankelijk en complex ervaren. Architecten ervaren de welstandsnota als beperkend en zorgen in de regel niet voor creativiteit. Hierdoor schieten deze nota's hun doel voorbij.

Het welstandsbeleid zoals dat in deze nota wordt uiteengezet, is bedoeld om de balans tussen ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Hollands Koon en de doelstelling van minder regels goed onderbouwd te borgen.

De belangrijkste vertrekpunten voor het welstandsbeleid zijn:

- De welstandsnota dient **toegankelijk**, **begrijpelijk** en **bruikbaar** te zijn;
- In het Coalitieakkoord 2012-2014 wordt de relatie met de burgers centraal gesteld. Dit akkoord wordt getypeerd door de ambitie van een betrokken lokale overheid, die inwoners en bedrijven kwaliteit en perspectief biedt. Dit perspectief is gebaseerd op **individuele verantwoordelijkheid** zo lang het kan en steun waar het gerechtvaardigd is;
- Het **uitbreiden van welstandsvrije locaties en –initiatieven;** dit past in de geest van de Wabo en de toekomstige Omgevingswet. Om het welstandsbeleid in onze gemeente beter aan te laten sluiten op de geest van de Wabo en op de maatschappelijke wens tot verdere **deregulering**, willen wij verder gaan dan de vrijheid die ontstaan is door de Wabo. De te dienen belangen (voornamelijk waarborging van de ruimtelijke kwaliteit) en de omvang van de mogelijke risico's bij geen welstandstoets, wegen niet op tegen het profijt voor de burger (minder regels, snellere vergunningverlening en meer vrijheid).
- **Voor- en achterkantbenadering** om welstand ook echt toe te passen waar het waardevol is. De achterkant beïnvloedt de beleving van de openbare ruimte niet of minder. Zo richten we ons vooral op dat wat er echt toe doet.

De praktijk

Na vaststelling van de welstandsnota zijn de welstandscriteria voor iedereen beschikbaar. Burgemeester en wethouders zullen in het vervolg jaarlijks aan de gemeenteraad rapporteren hoe zij met de uitvoering van het welstandsbeleid zijn omgegaan.
Met dit alles is het welstandstoezicht van de gemeente Hollands Kroon op een objectieve en duidelijke wijze vormgegeven. Het gemeentebestuur gaat ervan uit dat het nieuwe welstandstoezicht breed wordt gedragen en dat het uiteindelijk de gemeente Hollands Kroon nog aantrekkelijker zal maken.

Leeswijzer

Als men bouw- of verbouwplannen heeft zijn er een aantal zaken die men moet weten. Om de vaak grote hoeveelheid informatie toegankelijk te maken heeft de gemeente Hollands Kroon dit document zo ingericht dat een ieder aan de hand van beantwoording van maximaal 7 vragen de informatie krijgt die relevant is. De vragen zijn genummerd en deze nummers kunt u zien aan de rechterzijde zodat u door kan bladeren naar de voor u relevante vragen.

Wilt u meer weten zoals toelichtingen, uitgangspunten, doelstellingen, specifieke wetteksten, etcetera, dan is deze informatie ook in dit document voor u beschikbaar gesteld. Deze informatie treft u aan in het tweede deel van de Welstandsnota. En in het derde deel treft u de bijlagen aan.

Zoals in het voorwoord aangegeven is de welstandtoets slechts één van de vier toetsingskaders. Hierom adviseren wij u om na de beantwoording van de vragen ook de toelichting over **beeldkwaliteitsplannen** te lezen (bladzijde 24). Het kan immers zo zijn dat voor uw bouw- of verbouwplannen ook regels over de verschijningsvorm gelden die opgelegd zijn in een beeldkwaliteitsplan.

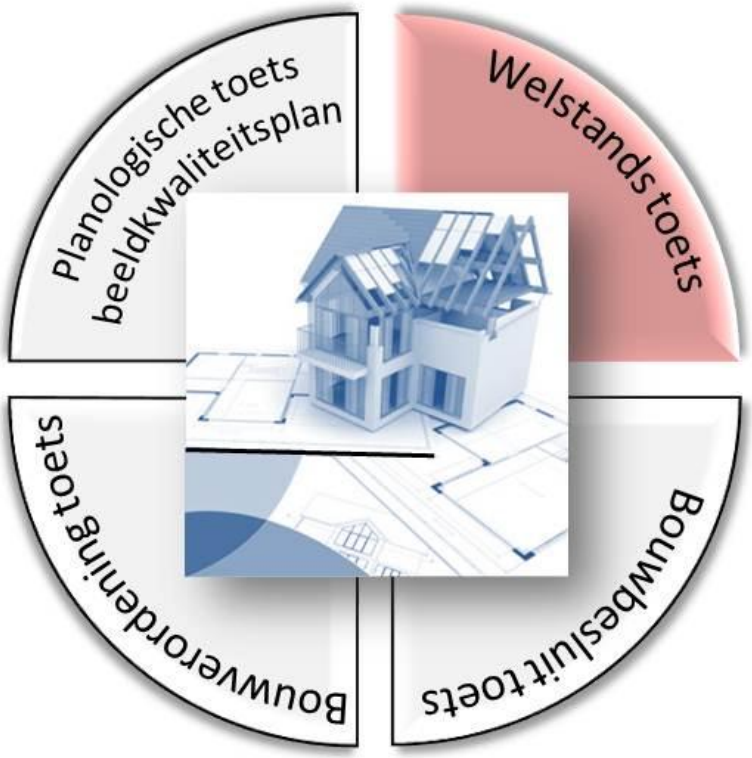

De regels

Voor de communicatie van deze nota naar de inwoners gaan we (online) een beslisboom gebruiken. De beslisboom betekent dat onze inwoners in een aantal klikken alleen die informatie over welstand krijgen die voor hen relevant is. Deze beslisboom is gebaseerd op de zeven vragen die u hieronder vindt, deze worden gevolgd door de toelichting en de bijlagen.

Beslisboom

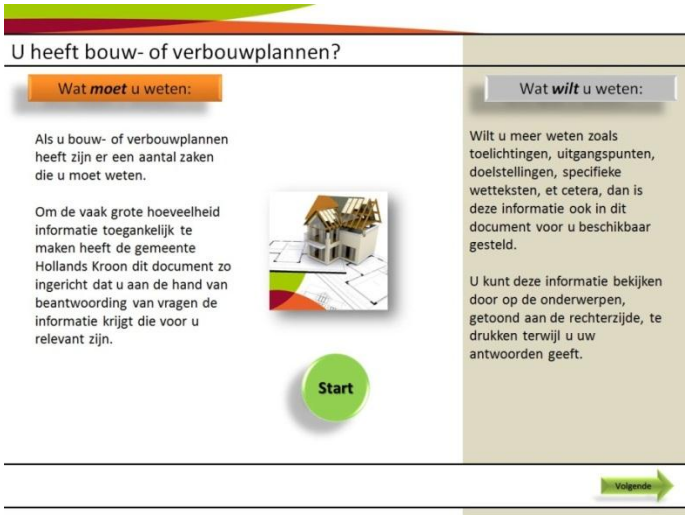

Via de gemeentelijke website is interactief de informatie terug te vinden, die relevant is voor het bouw- of verbouwplan. Deze beslisboom is digitaal als bijlage toegevoegd aan de welstandsnota.

In de welstandsnota en de beslisboom wordt er ook gesproken over het feit dat een bouw- of verbouwplan 'eigen' is. Wat wordt er bedoeld met eigen? Een bouw- of verbouwplan dat afwijkt van de hiervoor geldende regels, zoals de lichte regels, specifieke regels en regels voor kleine veel voorkomende bouwwerken.

1. Is het bouw- of verbouwplan omgevingsvergunningsvrij?

1

Of een plan omgevingsvergunningsvrij of omgevingsvergunningplichtig is, is beschreven in de Wabo. De vergunningsvrije situaties zijn te vinden in Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) of door de volgende hyperlink te raadplegen:

http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bouwregelgeving/omgevingsvergunning-voor-bouwen/vergunningvrij-bouwen

De volgende hyperlink is ook raadpleegbaar, er dient dan gekozen te worden voor de optie "De vergunningcheck doen":

https://www.omgevingsloket.nl

JA U heeft geen omgevingsvergunning nodig voor uw bouw- of verbouwplan.

Ook al mag er omgevingsvergunningvrij gebouwd worden, elk bouw- of verbouwplan moet aan de regels uit het Bouwbesluit en het burenrecht uit het Burgerlijk Wetboek voldoen. De overige informatie in dit document is niet relevant.
De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)

NEE Het bouw- of verbouwplan is omgevingsvergunningplichtig, ga door naar vraag twee.

2. Welk welstandsbeleid is voor het bouw- of verbouwplan van toepassing?

2

Er is vastgesteld dat het bouw- of verbouwplan omgevingsvergunningplichtig is, dan is vervolgens van belang in welk welstandsgebied het initiatief ligt:

- Welstandsvrij
- Welstandsluw
- Welstandintensief

Bekijk de volgende kaart en bepaal in welk gebied het bouw- of verbouwplan ligt:

Deze kaart "Welstandsgebieden" zit op groot (A0) formaat achter in de welstandsnota zodat er goed op detail niveau gekeken kan worden waar en in welk gebied uw bouw- of verbouwplan ligt. Na de vaststelling van de welstandsnota heeft de gemeente de ambitie om de kaart toegankelijk te maken via de gemeentelijke viewer zodat men op adres en postcode kan zoeken.

JA Het bouw- of verbouwplan is gelegen in het gebied Welstandsvrij:

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is geen preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan zal geen welstandstoets ondergaan.
- De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de uiterlijke verschijnings-vorm van het bouw- of verbouwplan. (zie contactgegevens op het voorblad)
- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon.
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is niet relevant.

JA Het bouw- of verbouwplan is gelegen in het gebied Welstandsluw:

Regels welstandsluw / Globale welstandsregels

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is een licht preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan globale welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:
  - geen grove ontkenning of vernietiging van architectonische bijzonderheden bij aanpassing van een initiatief;
  - geen grove inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk is;
  - geen materiaalgebruik wat in de omgeving ongebruikelijk is;
  - geen toepassing van felle of contrasterende kleuren;
  - geen toepassing van opdringerige reclames.
- Deze regels zijn beperkt en hebben als doel excessen te voorkomen.
- De initiatiefnemer is zelf grotendeels verantwoordelijk voor de uiterlijke verschijningsvorm van het bouw- of verbouwplan.
- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

JA Het bouw- of verbouwplan is gelegen in het gebied Welstandsintensief:

Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is een speciaal preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan bepaalde regels. Echter zijn hier verschillende regels voor. Enerzijds afhankelijk van het openbaar zicht en anderzijds afhankelijk van het type bouw- en verbouwplan, ga door naar vraag drie.

3. Betreft het bouwplan volledige sloop/nieuwbouw of betreft het een lege/nieuwe kavel?

3

NEE Het bouwplan betreft geen volledige sloop/nieuwbouw en er is nu wel bebouwing aanwezig, ga door naar vraag vier.

JA Het bouwplan betreft volledige sloop/nieuwbouw of betreft een lege/nieuwe kavel

Regels welstandsintensief / Specifieke welstandsregels

- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

4

4. Betreft het bouwplan een dakkapel?

NEE Het bouwplan betreft geen dakkapel, ga door naar vraag vijf.

JA Het bouwplan betreft een dakkapel:

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is specifiek preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan de specifieke welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:
  1. er wordt aangesloten bij een trendsetter in dezelfde straat en bij hetzelfde type gebouw of woningtype of
  2. er wordt aangesloten bij het oorspronkelijke ontwerp of
  3. er wordt voldaan aan de volgende regels:

Regels voor kleine veel voorkomende bouw- en verbouwplannen

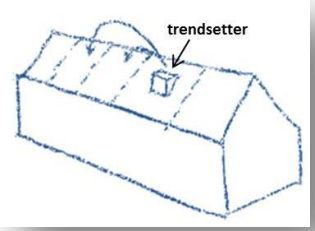

Indien het bouw- of verbouw plan een dakkapel in het voordakvlak of aan het openbaar gebied grenzend zijdakvlak betreft:

Regels met betrekking tot plaatsing:
- maximaal één dakkapel per dakvlak (van één woning);
- de zijkanten van de dakkapel liggen meer dan 0,5 meter van de zijkanten van het dakvlak;
- dakkapellen op meerdere woningen in één doorgaand dak (rijwoningen) dienen een regelmatige rangschikking op een horizontale lijn te kennen;
- de minimale tussenruimte is 1,00 meter tussen dakkapellen;
- de onderzijde van de dakkapel ligt meer dan 0,5 meter en minder dan 1 meter boven de dakvoet;
- de bovenzijde van de dakkapel ligt meer dan 0,5 meter onder de daknok;
- bij twee-onder-éénkapwoningen mag de dakkapel op de tussenmuur worden geplaatst, mits bij beide woningen de dakkapellen gelijktijdig worden geplaatst en eenduidig of symmetrisch worden uitgevoerd.

Regels met betrekking tot maatvoering:
- plat afgedekt of bij een dakhelling van meer dan 45°, plat afgedekt of aangekapt;
- aankapping niet vanuit de nok of met steekkap met dakhelling van maximaal 37.5°;
- boeiboord niet hoger dan 0,25 m;
- overstekken minimaal 0,05 m en maximaal 0,15 m;
- breedte maximaal 2/3 van de breedte van het dakvlak (gemeten van hart bouwmuur tot hart bouwmuur);
- hoogte gelijk aan andere dakkapellen op dit dakvlak, anders maximaal 1,75 m.

Regels met betrekking tot vormgeving:
- detaillering afgestemd op het hoofdgebouw;
- geen borstwering;
- indeling en profielen van kozijnen afgestemd op het hoofdgebouw.

Regels met betrekking tot materiaal en kleurgebruik:
- zijwanden ondoorzichtig en in de kleur van de dakbedekking of een andere gedekte kleur.
- materiaal, kleur afgestemd op het hoofdgebouw;

Indien het bouw- of verbouw plan een dakkapel in het achterdakvlak of niet aan het openbaar gebied grenzend zijdakvlak (welke niet omgevingsvergunningvrij is) betreft:

Regels met betrekking tot plaatsing:
- bij twee-onder-éénkapwoningen mag de dakkapel op de tussenmuur worden geplaatst, mits bij beide woningen gelijktijdig uitgevoerd;
- naar zij- en bovenkant minimaal 0,5 meter;

- minimaal 0,50 meter en maximaal 1,00 m uit de dakvoet.

Regels met betrekking tot maatvoering:
- zelfstandige kap met dakhelling van maximaal 37.5°;
- voorzien van een plat dak, of bij dakhelling van meer dan 45° eventueel aangekapt (mits niet vanuit de nok), of;
- hoogte gelijk aan andere dakkapellen op dit dakvlak;
- anders maximaal 1,75 m;

Regels met betrekking tot vormgeving:
- bij meer dakkapellen per dakvlak onderling afstemmen;
- afgestemd op hoofdgebouw.

Regels met betrekking tot materiaal en kleurgebruik:
- afgestemd op het hoofdgebouw;
- zijwanden ondoorzichtig.

- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

5. Is het bouw- of verbouwplan zichtbaar vanuit de openbare ruimte?

5

Deze vraag is eigenlijk heel eenvoudig te beantwoorden, loop in de openbare ruimte (dus daar waar iedereen kan komen) grenzend aan de locatie waar het bouw-verbouwplan zal komen en bekijk of je het kan zien.

Als u toch twijfelt, is de volgende afbeelding toegevoegd om dit toe te lichten.

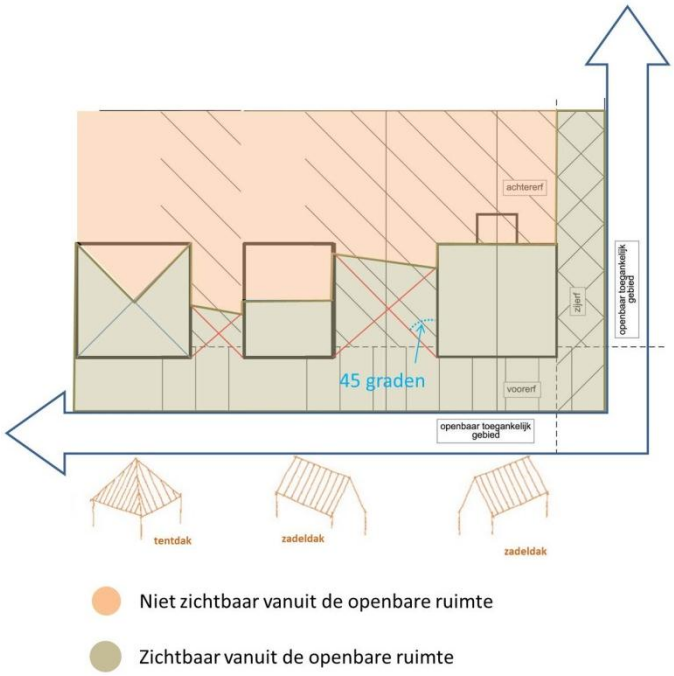

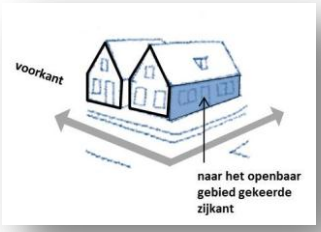

JA Ga verder naar vraag zes.

NEE Het bouw- of verbouwplan is niet zichtbaar vanuit de openbare ruimte:

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is een licht preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan globale welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:
  - geen grove ontkenning of vernietiging van architectonische bijzonderheden bij aanpassing van een initiatief;
  - geen grove inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk is;
  - geen materiaalgebruik wat in de omgeving ongebruikelijk is;
  - geen toepassing van felle of contrasterende kleuren;
  - geen toepassing van opdringerige reclames.
- Deze regels zijn beperkt en hebben als doel om excessen te voorkomen.
- De initiatiefnemer is zelf grotendeels verantwoordelijk voor de uiterlijke verschijningsvorm van het bouw- of verbouwplan.
- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

6. Betreft het bouw- of verbouwplan één van de volgende typen?

6

- Aan- en uitbouwen,
- Gevelwijzigingen,
- Erfafscheiding.

Regels voor kleine veel voorkomende bouw- en verbouwplannen

JA Het bouw- of verbouwplan betreft een aan- of uitbouw.

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is specifiek preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan specifieke welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:
  1. er wordt aangesloten bij een trendsetter in dezelfde straat en bij hetzelfde type gebouw of woningtype of
  2. er wordt aangesloten bij het oorspronkelijke ontwerp of
  3. er wordt voldaan aan de volgende regels:

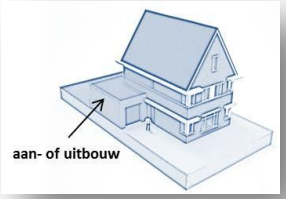

<u>Regels met betrekking tot plaatsing:</u>
- gebouwd direct aan de oorspronkelijke voorgevel van het hoofdgebouw of een naar de weg of het openbaar groen gekeerde oorspronkelijke zijgevel van het hoofdgebouw;
- bij twee-onder-éénkapwoningen mag de erker op de tussenmuur worden geplaatst, mits bij beide woningen de erkers gelijktijdig worden geplaatst en eenduidig of symmetrisch worden uitgevoerd.

<u>Regels met betrekking tot maatvoering:</u>
- de dakrand heeft geen grotere hoogte dan 0,25 m tenzij aangesloten wordt op een bestaande grotere maat;
- niet breder dan 2/3 van de oorspronkelijke gevel waartegen gebouwd wordt;
- diepte van maximaal 1.50 meter
- aan de oorspronkelijke voorgevel tot maximaal 0,25 meter boven de vloer van de eerste verdieping.

<u>Regels met betrekking tot vormgeving:</u>
- gevelgeleding afgestemd op de gevelgeleding van het hoofdgebouw;

- geen doorgetrokken dakvlakken vanaf de kap van het hoofdgebouw tenzij dit passend is bij de architectuur van het hoofdgebouw;
- aan de voorgevel vormgegeven als erker met laag gemetselde opbouw met kozijnen;

Regels met betrekking tot materiaal en kleurgebruik:
- materialen en kleuren van zichtbare delen afstemmen op het hoofdgebouw.

- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon.
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

JA Het bouw- of verbouwplan betreft een gevelwijziging.

Regels voor kleine veel voorkomende bouw- en verbouwplannen

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is specifiek preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan specifieke welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:
  1. er wordt aangesloten bij een trendsetter in dezelfde straat en bij hetzelfde type gebouw of woningtype of
  2. er wordt aangesloten bij het oorspronkelijke ontwerp of
  3. er wordt voldaan aan de volgende regels:

Regels met betrekking tot plaatsing:
- toevoeging van gevelopeningen indien het past in de ritmiek van de bestaande gevel en het straatbeeld.

Regels met betrekking tot maatvoering:
- oorspronkelijke maatvoeringen van de gevelopeningen volgen;
- profielmaten zijn afgestemd op bestaande kozijnen.

Regels met betrekking tot vormgeving:
- indeling en profielen van kozijnen afgestemd op het bestaande;
- bij vervanging van een garagedeur door een pui: geen gemetselde borstwering;

Regels met betrekking tot materiaal en kleurgebruik:
- terughoudende toepassing van kunststof. Alleen toepasbaar indien maatvoering en aansluitingen zijn afgestemd op de bestaande gevel- en kozijnindelingen.

- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

Regels voor kleine veel voorkomende bouw- en verbouwplannen

JA Het bouw- of verbouwplan betreft een erfafscheiding.

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is speciaal preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan specifieke welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:

1. er wordt aangesloten bij een trendsetter in dezelfde straat en bij hetzelfde type gebouw of woningtype of
2. er wordt aangesloten bij het oorspronkelijke ontwerp of
3. er wordt voldaan aan de volgende regels:

Regels met betrekking tot plaatsing:
- erfafscheidingen aan de voorzijde en voor een gedeelte van de naar het openbaar gebied gekeerde zijkant de mogen niet hoger zijn dan 1,00 meter
- hoge erfafscheidingen op het zijerf voor zover gekeerd naar het openbaar gebied mogen maximaal 2,00 meter zijn, mits meer dan 2,50 meter uit de voorgevelrooilijn zijn geplaatst en minimaal 1,00 meter afstand houden van bijzondere bouwdelen zoals, erker, serre, en dergelijke.

Regels met betrekking tot vormgeving:
- bouwkundige erfafscheidingen moeten in relatie met het hoofdgebouw en eventueel aangrenzende erfafscheidingen ontworpen zijn of
- erfafscheidingen hoger dan 1 meter moeten bestaan uit transparant hekwerk van stalen spijlen of houten delen met een openingspercentage van minimaal 80 procent.
- gaashekken die dienen ter versteviging van planten zijn toegestaan. De begroeiing maakt onderdeel uit van de gehele erfafscheiding;

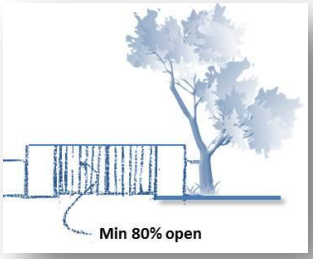

Regels met betrekking tot materiaal en kleurgebruik:
- de kleur van een bouwkundige erfafscheiding is afgestemd op het hoofdgebouw of uitgevoerd in donkere kleurtinten. Opvallend kleurgebruik is niet toegestaan.

- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon.
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

NEE Het bouw- of verbouwplan is niet één van deze typen, dan gelden de volgende regels voor uw bouw- of verbouwplan.

Regels welstandsintensief / Specifieke welstandsregels

- Voor het omgevingsvergunningplichtig bouw- of verbouwplan, is specifiek preventief welstandstoezicht aan de orde. Met andere woorden: de omgevingsvergunning voor het bouw- of verbouwplan moet voldoen aan specifieke welstandsregels.
- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:

Welstandsregels in relatie met de omgeving
- bouwinitiatieven voegen zich in de bestaande structuur of verbeteren de afleesbaarheid daarvan;
- rooilijnen aanhouden/herstellen;
- aan- en uitbouwen en bijgebouwen achter de voorgevelrooilijn.

Welstandsregels voor het bouw- of verbouwplan zelf
- de nieuwe bebouwing heeft een individuele hoofdvorm die past binnen de kern / het lint als geheel;
- de bebouwing heeft een eenvoudige, heldere massa en een herkenbare kapvorm die kan afwijken van belendende panden maar bij voorkeur de nokrichting is haaks of evenwijdig aan de weg;
- de voorgevel is het meest uitgesproken vormgegeven en op de historische hoofdweg gericht. Op hoeklocaties heeft de bebouwing een dubbele oriëntatie;

- de opbouw van de gevel is consequent en goed van verhoudingen;
- bij verbouw aansluiting zoeken op gevelopbouw, geleding en ritmiek van het pand en schaalvergroting door zichtbare samenvoeging of grote aan- en uitbouwen en bijgebouwen is ongewenst;
- winkelpui en de gevel erboven vormen architectonisch één geheel, met basis (plint), middenstuk en bekroning (daklijst);
- als een pand deel uitmaakt van een serie of een complex respecteert een ingreep de bindende elementen daarvan: balkons, terrassen, dakranden, gevelopeningen;
- divers materiaal- en kleurgebruik en detaillering zijn mogelijk, mits aansluitend op het straatbeeld als geheel;
- bij verbouw of renovatie van een bestaand pand het oorspronkelijke materiaal- en kleurgebruik en detaillering als uitgangspunt nemen;
- bij verbouw en renovatie wordt zorgvuldig omgegaan met karakteristieke details zoals dak- en gevellijsten, kozijnen, siermetselwerk, luiken en ornamenten;

- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).
- De overige informatie in dit document is waarschijnlijk niet relevant. Maar als er geconcludeerd wordt dat het bouwplan zo eigen is, dat het niet voldoet aan de genoemde regels, ga dan verder naar vraag 7.

7. Het bouwplan voldoet niet aan de van toepassing zijnde regels?

7

JA

Het bouw- of verbouwplan is zo eigen dat het niet voldoet aan de gestelde regels:

Wat wordt er bedoeld met 'eigen'? Een bouw- of verbouwplan dat afwijkt van de hiervoor geldende regels, zoals de lichte regels, specifieke regels en regels voor kleine veel voorkomende bouwwerken.

Dan zijn er twee uitkomsten mogelijk:

1. Het bouw- of verbouwplan voldoet niet aan de gestelde regels vanwege te weinig kwaliteit. Dit zal leiden tot een weigeringsgrond voor de omgevingsvergunning.
2. Het bouw- of verbouwplan heeft wel veel kwaliteit maar is zo eigen dat het niet voldoet aan de gestelde regels. Dan zal er gekeken worden of het plan voldoet aan de hierna opgesomde algemene welstandsregels. De uitkomst hiervan kan zijn dat er als nog een weigeringsgrond ontstaat of het plan voldoet.

- De welstandsregels waar het bouw- of verbouwplan aan moet voldoen zijn:

Algemene welstandsregels

<u>Relatie tussen vorm, gebruik en constructie</u>

- de verschijningsvorm dient een relatie te hebben met het gebruik ervan en de wijze waarop het gemaakt is, terwijl de vormgeving daarnaast ook zijn eigen samenhang en logica heeft.

<u>Relatie tussen bouw- of verbouwplan en omgeving</u>

- Uw bouw- of verbouwplan dient een positieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de openbare (stedelijke of landschappelijke) ruimte. Daarbij worden hogere eisen gesteld naarmate de openbare betekenis van het initiatief of van de omgeving groter is.

<u>Evenwicht tussen helderheid en complexiteit</u>

- Van uw bouw- of verbouwplan wordt verwacht dat er structuur is aangebracht in het beeld, zonder dat de aantrekkingskracht door simpelheid verloren gaat.
- Symmetrie, ritme, herkenbare maatreeksen en materialen maken het voor de gemiddelde waarnemer mogelijk de grote hoeveelheid visuele informatie die de gebouwde omgeving geeft, te reduceren tot een bevattelijk beeld.
- Het streven naar helderheid mag echter niet ontaarden in simpelheid.
- Uw bouw- of verbouwplan moet de waarnemer blijven prikkelen en intrigeren en zijn geheimen niet direct prijsgeven. Er mag best een beheerst beroep op de creativiteit van de voorbijganger worden gedaan. Van oudsher worden daarom helderheid en complexiteit als complementaire begrippen ingebracht bij het ontwerpen van initiatieven.

Schaal en maatvoering

- Uw bouw- of verbouwplan dient een samenhangend stelsel van maatverhoudingen te hebben dat beheerst wordt toegepast in ruimtes, volumes en vlakverdelingen.

Materiaal, textuur en kleur

- Van uw bouw- of verbouwplan wordt verwacht dat materiaal, textuur, kleur en licht het karakter van het initiatief zelf ondersteunen en de ruimtelijke samenhang met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan duidelijk maken.

- De initiatiefnemer mag altijd informatie inwinnen, neem hiervoor contact op met de gemeente Hollands Kroon. (zie contactgegevens op het voorblad)
- Het bouw- of verbouwplan dient overigens wel te voldoen aan de planologische toetsing (bestemmingsplan, beheersverordening etcetera) en bouwtechnische toetsing (bouwbesluit, bouwverordening).

Tot slot

Hiermee zijn we aan het eind gekomen van de regels. De regels in deze welstandsnota vormen in de eerste plaats een vangnet en dienen om bouwplannen die de ruimtelijke kwaliteit negatief beïnvloeden te voorkomen. Dat is primair de bedoeling van het welstandstoezicht. Maar veel liever zien we bouwplannen, waarbij de welstandsregels worden gebruikt als opstapje, als middel om na te denken over het uiterlijk van het bouw- of verbouwplan in zijn omgeving. Het wordt dan ook gestimuleerd om naast de aangegeven welstandsregels per bouw- of verbouwplan na te denken over de vormgeving en de relatie met de omgeving. Het kan dus voorkomen dat de welstandsregels ontoereikend zijn.

In deze bijzondere situaties kan het nodig zijn expliciet terug te vallen op de algemene welstandsregels en dat het bijzondere uiterlijk van het bouw- of verbouwplan met deze regels worden beargumenteerd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een bouw- of verbouwplan is aangepast aan de regels, maar het bouwwerk zelf zo onder de maat blijft dat het op den duur zijn omgeving negatief zal beïnvloeden. Ook wanneer een bouw- of verbouwplan afwijkt van de bestaande of toekomstige omgeving, maar door bijzondere kwaliteit wél aan redelijke eisen van welstand voldoet, kan worden teruggevallen op de algemene welstandsregels (nummer 7). Dit kan doordat er dan gebruik wordt gemaakt van de hierna weergegeven hardheidsclausule. Het is begrijpelijk dat er bij het gebruik van de hardheidsclausule hogere eisen worden gesteld aan het bouwplan. Daarbij geldt de stelregel: het is redelijk dat de gemeente hogere eisen stelt aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate een initiatief zich sterker van zijn omgeving onderscheidt.

Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen, na schriftelijk en gemotiveerd advies van de welstandscommissie, afwijken van deze welstandscriteria. Dit wordt aangeduid als de zogenaamde *hardheidsclausule*.
De omschrijving hiervan luidt: 'Het *uiterlijk en de plaatsing* van een initiatief of standplaats is al dan niet in strijd met redelijke eisen van welstand – beoordeeld naar de criteria, conform art. 12 van de Woningwet en verwoord in de door de gemeenteraad vastgestelde Welstandsnota – indien Burgemeester en Wethouders daartoe op basis van een gemotiveerd advies besluiten.'

Slotbepaling

ARTIKEL B

Overgangsbepaling

Op een aanvraag om omgevingsvergunning, afwijking of toestemming anderszins, die is ingediend vóór het tijdstip waarop deze beleidsregels van kracht worden en waarop op genoemd tijdstip nog niet is beschikt, zijn de bepalingen van de vigerende welstandsnota's van toepassing, zoals deze luidden vóór de vaststelling van de onderhavige beleidsregels, tenzij de aanvrager de wens te kennen geeft dat de onderhavige beleidsregels worden toegepast.

WELSTANDSNOTA HOLLANDS KROON

Versie:
4 november 2013

Gemeente Hollands Kroon

Bezoekadres
De Verwachting 1
1781 Anna Paulowna
Tel: 0883215000

Of bezoek de website:
www.hollandskroon.nl

DEEL 2

toelichting

Welstand toegelicht

Zoals in het voorwoord al beschreven betekent welstand letterlijk het wel staan van initiatieven in hun omgeving of fraaiheid van voorkomen, goed uiterlijk en schoonheid. Hier ontstaat ook de onpakbaarheid van welstand, dit wordt misschien wel heel goed uitgedrukt door de volgende uitspraak:

"Beauty is in the eye of the beholder"

Dit betekent: de waarneming van schoonheid wordt beïnvloed door een persoonlijke mening en gevoelens (subjectief).

Toch wordt er in deze welstandsnota gestreefd naar objectieve regels en dus ook naar afbakening van gebieden. Dat kan ook omdat er toch bepaalde waarden zijn waar de uitzondering de regel bepaalt, er zijn bepaalde kaders waar de meerderheid van de mensen eenzelfde waarneming heeft. We gaan ons dus beperken tot het gebied van waarneming (collectieve observatie) en niet het vlak van emotie (gevoelens).

Daarnaast is het ook van groot belang om duidelijk te houden waar welstandsregels invloed op hebben en waarop niet. Belangrijk uitgangspunt is om niet te vergeten dat naast de invloed van welstandaspecten er diverse andere doelstellingen zijn die in zijn geheel zullen leiden tot de welstandsregels en in het bijzonder de afbakening van de gebieden.

Omdat welstandsregels invloed hebben op de beleving van een ieder in zijn omgeving in de breedste zin van het woord ligt er een direct verband met het begrip ruimtelijke kwaliteit. Deze verkenning geeft het afwegingskader voor de gebiedsafbakening en bijbehorende welstandsregels.

Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit is sinds dertig jaar het belangrijkste doel van de ruimtelijke ordening. Met ruimtelijke kwaliteit wordt een omgeving, een bouw- of verbouwplan bedoeld, dat optimaal gebruikt kan worden voor het beoogde doel, dat bovendien robuust en duurzaam is, en daarbij aangenaam en aantrekkelijk om te zien. Of, in andere woorden: een omgeving of initiatief met een hoge gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Ruimtelijke kwaliteit is geen zaak van de eigenaren van grond of gebouwen alleen, het is een waarde die niet geïndividualiseerd of geprivatiseerd kan worden. Het versterkt de 'eigenheid' (of identiteit) van een plek of een gemeente.

De meest compacte omschrijving van ruimtelijke kwaliteit:
Ruimtelijke Kwaliteit = Gebruikswaarde + Belevingswaarde + Toekomstwaarde

Deze drie waarden kunnen we opsplitsen naar criteria of kwaliteitskenmerken, bijvoorbeeld:

- Gebruikswaarde = doelmatigheid + functionele samenhang
- Belevingswaarde = diversiteit + identiteit + schoonheid
- Toekomstwaarde = duurzaamheid + aanpasbaarheid + beheerbaarheid

Er kunnen nog veel meer kwaliteitscriteria aan deze waarden koppelen. Ruimtelijke kwaliteit wordt niet door iedereen op dezelfde manier beleefd en beschreven. Er is geen algemeen geldende norm of maat te geven. Er zijn veel aspecten aan ruimtelijke kwaliteit. Niet iedereen vindt hetzelfde belangrijk. En zelfs als ze dat wel doen verschilt vaak hun mening over de concrete vertaling ervan.

Om ruimtelijke kwaliteit concreet te maken gaan we steeds weer op zoek naar basisbegrippen en naar beelden die de huidige en gewenste toekomstige gebiedskwaliteit kenmerken. Ruimtelijke kwaliteit is breed en integraal.

In de handreiking, voor duurzame gebiedsontwikkeling van het Ministerie van Infrastructuur en milieu, worden gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde als volgt uitgewerkt:

Gebruikswaarde	***Belevingswaarde***	***Toekomstwaarde***
samenhang	invloedssfeer	proces
patroon	historie	tijd
functie	vorm	ontwikkeling
integratie	structuur	sturende werking
doelmatigheid	compositie	doelmatigheid in tijd
functionele geschiktheid	zingeving	uitbreidbaarheid
interferentie	attractiviteit	aanpasbaarheid
doelmatige aanleg	schoonheid	flexibiliteit
doelmatig in beheer	identiteit	duurzaamheid
efficiëntie	diversiteit	
bereikbaarheid	individu / groep	
doelmatig gebruik	herkenbaarheid	

De aspecten in de bovenstaande tabel genoemd onder de hoofdwaarden liggen binnen het bereik en kunnen worden beïnvloed door overheid en het individu. De aspecten die blauw zijn weergegeven acht de gemeente Hollands Kroon van hoog belang voor het individu en daarom zullen deze aspecten als belangrijk wegingskader gelden voor het bepalen van de gebiedsafbakening van de welstandsregels, naast de doelstelling van deregulering.

Onderbouwing gebieden

Zoals aangegeven zijn er drie typen welstandsbeleid te onderscheiden:

1. Welstandsvrij;
2. Welstandsluw;
3. Welstandsintensief.

Deze driedeling is gebaseerd op individuele verantwoordelijkheid zo lang het kan en steun waar het gerechtvaardigd is.

Vanuit de volgende twee aspecten gaat er gezocht worden naar balans: deregulering (verantwoordelijkheid individu) en bewaken van de ruimtelijke kwaliteit. Als deze twee waarden worden afgezet tegen een meetlat met de welstandsgebieden ziet dat er zo uit.

De gemeente Hollands Kroon kiest voor de toevoeging van het gebied welstandsluw om tot een optimale balans te komen.

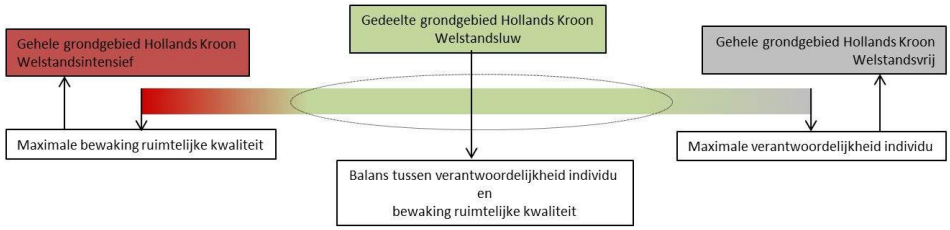

Om tot de afbakening van de gebieden, horende bij de drie typen welstandsbeleid te komen, zullen de aspecten horende bij ***Belevingswaarde*** beschreven, beoordeeld worden. Het onderstaande figuur geeft aan welke aspecten dichter bij de behoefte voor regels liggen of dichterbij de behoefte voor minder regels.

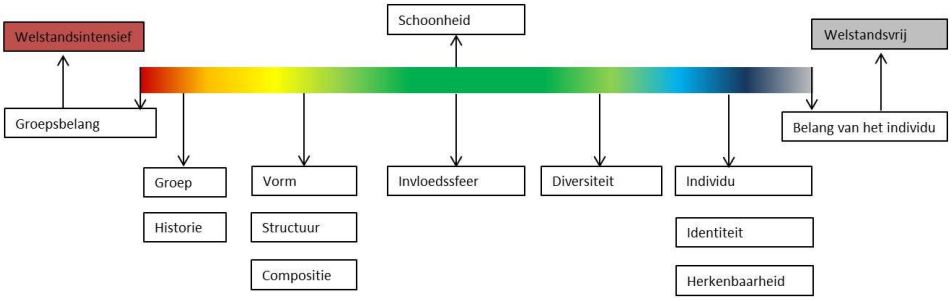

Individu / groep

Een belangrijk aspect van belevingswaarde is hoe zich dit verhoudt tot het individu als wel tot een groep mensen. Of met andere woorden: als weinig mensen het kunnen zien / beleven is deze waarde laag en andersom wordt hij automatisch hoger. Als je dit vertaalt naar de praktijk zijn dat dus plekken die niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte en bijvoorbeeld bedrijventerreinen waar relatief minder mensen komen. Een tweede belangrijk aspect is dat als een gebouw in een open ruimte staat valt het meer op, het trekt je blik als het ware om het te beleven. Als een gebouw in een drukke bebouwde omgeving staat dan wordt het beleven overvoed met prikkels en is de afzonderlijke waarde van minder belang. Uitzondering hierop is, als het gebouw bijvoorbeeld onderdeel maakt van een groter geheel, bijvoorbeeld een historisch lint dat in zijn geheel beleefd kan worden.

Structuur

Aan de hand van het gestelde bij individu / groep worden er een aantal gebieden afgebakend. De eerste en grootste tweedeling die gemaakt wordt is het gebied waar geconcentreerde bebouwing (gesloten gebied) en relatief weinig bebouwing (open gebied) voor komt. Dit is een logische tweedeling omdat welstandregels immers invloed hebben op de verschijningsvorm van de bebouwde omgeving (gebouwen) en zal het ene gebied om andere regels dan het andere gebied vragen.

Structuur:
Open en gesloten

Vervolgens is er gekeken of er zwaarwegende verschillen zijn in het open gebied, hiervoor wordt er gekeken naar het verleden (**historie**).

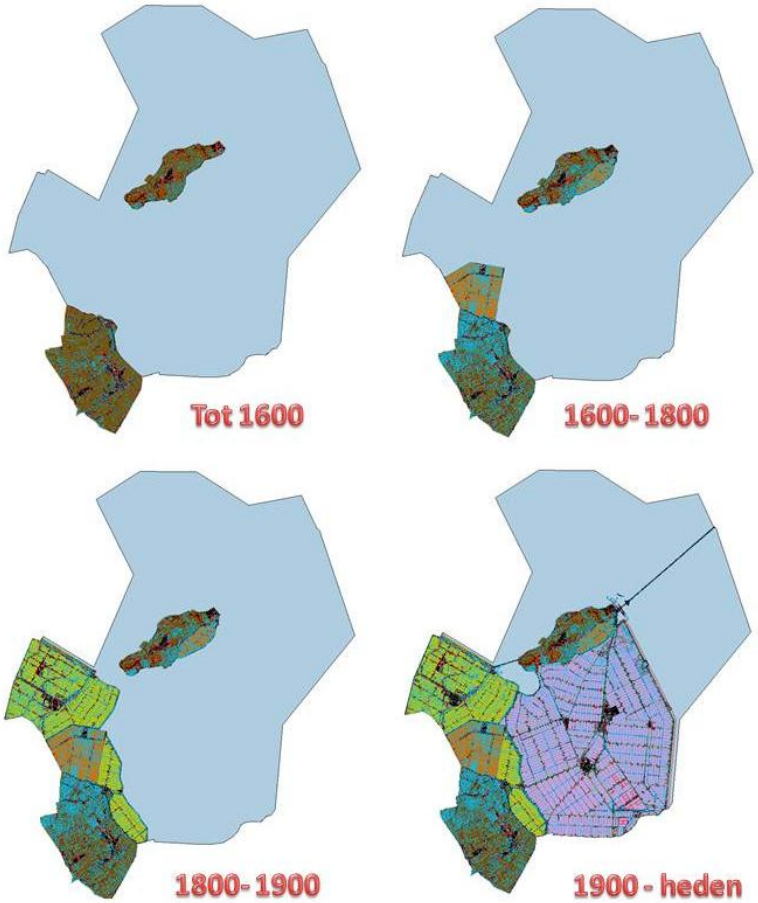

Structuur:
Ontstaan en gemaakt

De waarden van cultuurhistorisch aspecten (gemaakt landschap) en historische aspecten (ontstaan landschap) worden als gelijkwaardig beoordeeld, er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen het gebied in het zuiden en noorden ten opzichte van het westen en oosten.

Een ander verschil in een open gebied kan zijn dat er toch veel mensen zicht op hebben. Als je aan plekken denkt waar veel mensen de omgeving beleven dan dient er ook aandacht geschonken te worden aan de infrastructurele structuur.

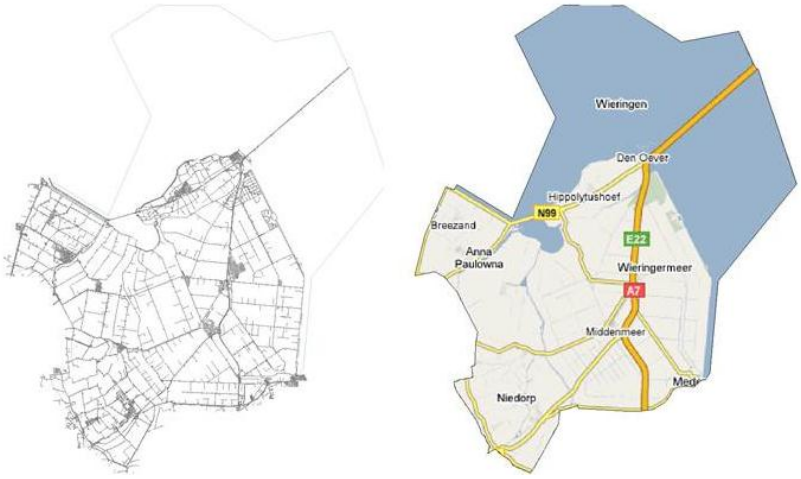

Structuur:
Doorgaande wegen

Hieruit wordt geconcludeerd dat vooral de A7 en de N99(en verlengde hiervan) in aanmerking komen voor een afgewogen kader. Echter beperkt zich dit tot bedrijventerreinen omdat woonbebouwing al vanuit de regels voor geluid afgeschermd worden van het zicht, er staan hier geluidsschermen of er zijn andere

maatregelen getroffen die deze bebouwing aan het zicht onttrekken. Naast wegen kan water ook van invloed zijn op de belevingswaarde. Dit speelt bijvoorbeeld in het bijzonder op de Afsluitdijk, maar omdat hier tot 2020 regels gelden vanuit het rijk, worden hier geen bijzondere gebiedswaarden aan toegevoegd. Voor het overige water kan gesteld worden dat dit een relatie heeft met de openheid van een gebied, dus dit is al begrensd bij de gebiedsafbakening open / gesloten.

Structuur:
Water

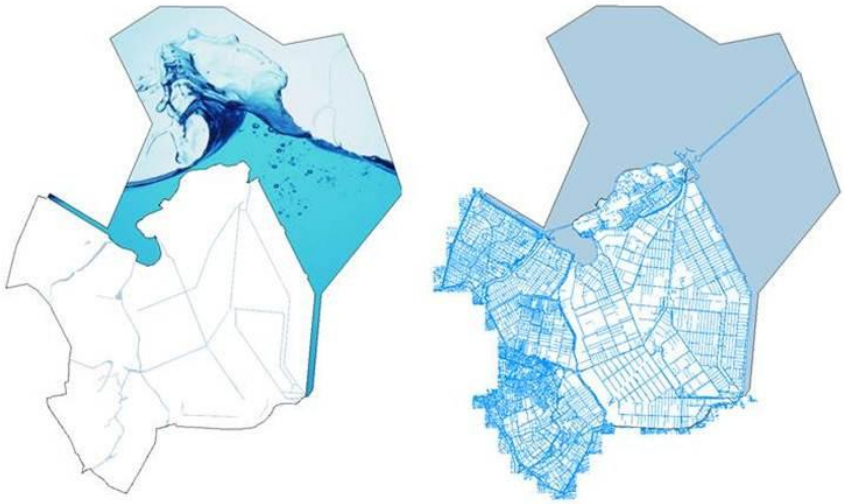

Identiteit / Herkenbaarheid

Enkele aspecten van belevingswaarde zijn identiteit en herkenbaarheid. Deze aspecten zijn van groot belang voor het individu en kan vooral in de gebouwde omgeving onder maximale verantwoordelijkheid van het individu geplaatst worden omdat dit ook strookt met het gestelde dat: "*Als een gebouw in een drukke bebouwde omgeving staat dan wordt het beleven overvoed met prikkels en is de afzonderlijke waarde van minder belang*".

Historie / Groep

De beleving van een geheel is anders dan een enkel gebouw, dit is hiervoor al beschreven. Maar wanneer is er dan sprake van een geheel. De historische belevingswaarde is een algemene belevingswaarde. Veel mensen vinden een gebied waarvan de historie nog afleesbaar of voelbaar is, waardevol. Geschiedenis blijkt dus iets gemeenschappelijks in zich te hebben voor een grote groep mensen. Dit aspect is beter te bewaken door de gemeente dan door het individu, daarom hebben deze aspecten ook belang bij meer bewaking en dus meer regels.

Conclusie

Deze verkenning geeft het afwegingskader voor de gebiedsbepaling. In het gebied *welstandsluw* is de optimale balans die tussen deregulering (verantwoordelijkheid individu) en bewaken ruimtelijke kwaliteit. Uitgangspunt is dan ook dat dit als basis geldt voor het gehele grondgebied van de gemeente Hollands Kroon. Enkel daar waar op basis van de verkenning geconstateerd is dat er behoefte is aan meer regels of juist meer verantwoordelijkheid voor het individu mogelijk is worden de gebieden welstandsintensief en welstandsvrij toegepast.

Het grootste gebied betreft welstandsluw, dit gebied is open van karakter, hierdoor is de aanwezige bebouwing in zijn verschijningsvorm, voor een groot zichtgebied of **invloedssfeer** (je blik wordt automatisch gestuurd) dus van invloed op de belevingswaarde van dat gebied. Dit geldt in het bijzonder ook voor **herkenbaarheid** en **identiteit** van het open karakter. Hierom is gekozen voor een balans tussen minder regels maar ook ruimte om excessen te voorkomen.

Dit gebied betreft:

- alle gronden die onder de noemer open gebied vallen;

- delen langs de A9 en andere wegen;
- kernen en linten, die *meer* individualiteit kunnen dragen omdat de ruimtelijke structuur vastgelegd is in ruimtelijke plannen en de verschijningsvorm hieraan geen grote afbreuk doet aan de algemene belevingswaarde. Maar wel vanwege hun ligging invloed hebben op een groter zichtgebied.

De *welstandsvrije* gebieden zijn bepaald door de aspecten, horende bij de hoofdwaarden belevingswaarden en toekomstwaarden. Die voor het individu van belang zijn, krijgen in dit gebied de maximale ruimte. In het bijzonder kunnen hier de volgende aspecten genoemd worden die aansluiten bij het individu: **diversiteit**, **identiteit**, **herkenbaarheid**, **attractiviteit**, **schoonheid**, **duurzaamheid**, **doelmatigheid in tijd**, **uitbreidbaarheid**, **aanpasbaarheid en flexibiliteit**.

Dit gebied betreft:
- kernen, linten en woonwijken, die *veel* individualiteit kunnen dragen omdat de ruimtelijke structuur vastgelegd is in ruimtelijke plannen en de verschijningsvorm hieraan geen afbreuk doet aan de algemene belevingswaarde.
- Bedrijventerreinen, het aspect belevingswaarde is bij bedrijventerreinen zeer beperkt en is alleen van belang aan de grenzen, dus deze zullen grotendeels welstandsvrij worden.

"Een goed begin is het halve werk. Dat geldt zeker voor ruimtelijke kwaliteit, en meer specifiek voor welstand. Wanneer een gebouw in eerste aanleg voldoet aan redelijke eisen van welstand, dan is de kans groot dat latere wijzigingen, indien zorgvuldig uitgevoerd, ook welstandstechnisch acceptabel zijn. De verantwoordelijkheid voor deze zorgvuldige uitvoering willen wij bij de bouwer leggen, meestal de eigenaar. Deze is er immers zelf het meeste bij gebaat dat zijn gebouw een architectonisch geheel vormt en past in de omgeving."

De welstand *intensieve* gebieden betreffen de historisch waardevolle kernen en linten, omdat hier de belevingswaarden: **structuur**, **vorm**, **historie**, **compositie** en **zingeving** van een andere orde zijn.

Beeldkwaliteitsplannen

Relatie welstandsnota-beeldkwaliteitsplannen

In de welstandsnota kan worden verwezen naar welstandsregels die zijn opgenomen in andere beleidsdocumenten, zoals een beeldkwaliteitsplan. Een dergelijk document (of het betreffende onderdeel daaruit) wordt daardoor geacht deel uit te maken van de welstandsnota. Uiteraard gelden daarvoor dezelfde eisen als voor de welstandsnota: vaststelling in de vorm van beleidsregels door de gemeenteraad, inspraak conform de gemeentelijke inspraakverordening en welstandsregels die 'zo veel mogelijk' zijn toegespitst op het individuele initiatief en specifieke aspecten van het initiatief normeren. Een beeldkwaliteitsplan kan ook worden opgesteld ter uitwerking van de welstandsnota. In dat geval worden de in de welstandsnota vastgestelde welstandscriteria ingebracht in een integrale visie op de beeldkwaliteit van een gebied, waarin ook stedenbouw, openbare ruimte, beplanting en landschap aandacht krijgen. Op die manier wordt het welstandstoezicht onderdeel van een integraal ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

Omgevingswet en beeldkwaliteitsplannen

Het beeldkwaliteitsplan is geen alternatief voor de welstandstoets. Met de nieuwe Omgevingswet koerst het kabinet in een andere richting; men wil dat het welstandsbeleid deel gaat uitmaken van het bestemmingsplan. Een beeldkwaliteitsplan wordt gemaakt om de randvoorwaarden vast te leggen voor een nieuwe ontwikkeling en bevat criteria die er op zijn gericht bij de nieuwbouw trouw te blijven aan het stedenbouwkundig ontwerp. Deze criteria zijn strenger dan de welstandscriteria en erg gericht op grootschalige ontwikkeling. Ze zijn dus minder geschikt om te gebruiken in bestaande situaties of voor kleinschalige ontwikkelingen. Een beeldkwaliteitsplan is daarom bruikbaar bij nieuwe ontwikkelingen, maar niet of nauwelijks geschikt ter vervanging van de welstandsnota en de toetsing door de welstandscommissie. Het is immers niet wenselijk dat voor iedere kleinschalige ontwikkeling (bijvoorbeeld één nieuwe woning) een beeldkwaliteitsplan gemaakt moet worden.

Bestaande en toekomstige beeldkwaliteitsplannen

Juridisch verankerde beeldkwaliteitsplannen blijven onverminderd van kracht.
Voor initiatieven waarvoor een nieuw ruimtelijk plan wordt opgesteld, omdat er een strijdigheid is met het vigerende planologisch beleid, dient het bijbehorende beeldkwaliteitsplan zich te confirmeren aan het, in deze nota, vastgestelde gebiedsbeleid. Dus ligt het initiatief in een welstandsvrij gebied, zal het beeldkwaliteitsplan geen eisen voor welstand opleggen. Voor een initiatief gelegen in het gebied welstandsluw mag het beeldkwaliteitsplan enkel zeer algemene regels met betrekking tot welstand vormgeven of de regels, zoals in deze welstandsnota gelden, overnemen. Voor de initiatieven gelegen in een welstandsintensief gebied, kan het beeldkwaliteitsplan "nieuwe" welstandsregels stellen voor het initiatief.

Totaal overzicht van vragen, antwoorden en ambtelijke toetsing en toetsing door de commissie:

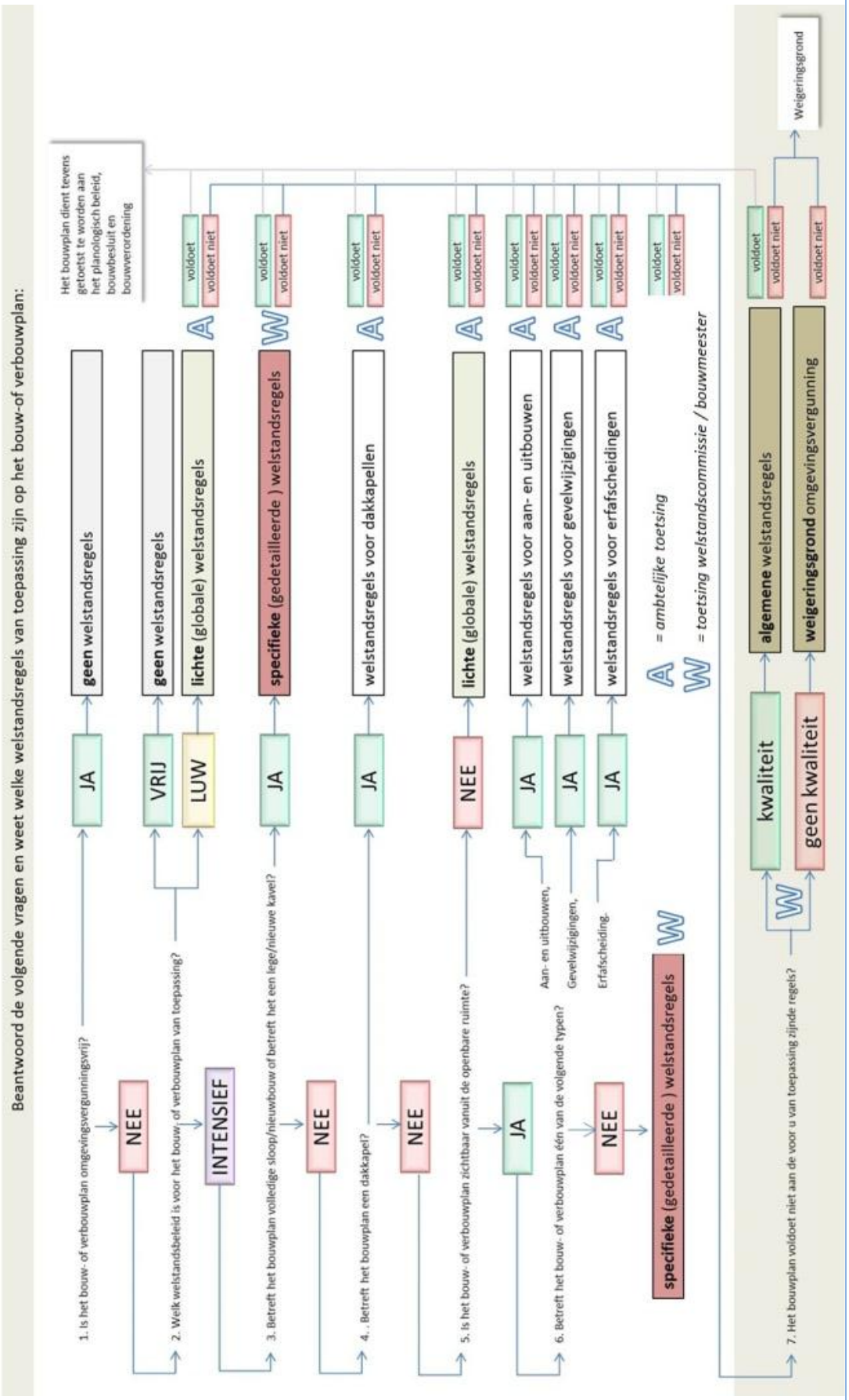

WELSTANDSNOTA HOLLANDS KROON

Gemeente Hollands Kroon

Bezoekadres
De Verwachting 1
1781 Anna Paulowna
Tel: 0883215000

Of bezoek de website:
www.hollandskroon.nl

Versie:
4 november 2013

DEEL 3

Bijlagen

Begrippenlijst

Deze begrippenlijst overstijgt de inhoud van de welstandsnota, echter gezien de materie en de samenhang met welstandadviezen is deze lijst zo volledig mogelijk met de terminologie van het beoordelingsveld opgesteld.

A

Aangekapt: Met kap bevestigd aan dakvlak.
Aardtinten: Rood/bruine tinten.
Achtergevellijn: Denkbeeldige lijn die strak loopt langs de achtergevel van een gebouw tot aan de perceelsgrenzen
Achterkant: De achtergevel, het achtererf en het dakvlak aan de achterzijde van een gebouw; de zijgevel, het zijerf en het dakvlak aan de zijkant van een gebouw voor zover die zijde (zijdelings) niet gekeerd is naar de weg of het openbaar groen
Afdak: Hellend dak, hangend of op stijlen aangebracht tegen een gebouw of een muur, om als gedeeltelijke beschutting te dienen.
Afstemmen: In overeenstemming brengen met.
Antennedrager: Antennemast of andere constructie bedoelt voor de bevestiging van een antenne.
Antenne-installatie: Installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een techniekkast opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.
Asymmetrische kap: Zadeldak met twee ongelijke dakvlakken.
Authentiek: Overeenstemmend met het oorspronkelijke, origineel, eigen kenmerken dragend, oorspronkelijk.

B

Band: Horizontale versiering in de gevel in afwijkend materiaal, meestal natuursteen, kunststeen of baksteen
Bebouwing: Eén of meer gebouwen en/of andere initiatieven.
Beschot: Houten bekleding van een muur, inwendig als een lambrisering, meestal niet tot de volle hoogte.
Bedrijfsbebouwing: Gebouwen ten behoeve van bedrijven zoals hallen, werkplaatsen en loodsen; hebben meestal een utilitair karakter.
Behouden: Handhaven, bewaren, in stand houden.
Belendende: Naastgelegen, (direct) grenzend aan.
Blinde wand, muur of gevel: Gevel of muur zonder raam, deur of andere opening.
Boeiboord: Opstaande kant van een dakgoot of dakrand, meestal uitgevoerd in hout of plaatmateriaal.
Boerderij: Gebouw/gebouwen op een erf met een (oorspronkelijk) agrarische functie en het daarbij horende woonhuis.
Borstwering: Lage dichte muur tot borsthoogte.
Bouwblok: Een geheel van geschakelde bebouwing.
Bouwen: Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen of het vergroten van een initiatief.
Bouwperceel: Een aaneengesloten terreinoppervlak, waarop krachtens het plan gebouwd mag worden.
Bovenbouw: Bovenste, uit een oogpunt van gebruik meestal ondergeschikt.
Bungalow: Meestal vrijstaande woning waarvan alle vertrekken op de begane grond zijn gelegen.

C

Carport: Afdak om de auto onder te stallen, meestal bij of grenzend aan een woning.
Classicisme: Stroming in de bouwkunst, bouwstijl.
Conformeren: Zich voegen naar, gelijkvormig maken, aanpassen aan, afstemmen op.
Context: Omgeving, situatie, geheel van omringende ruimtelijke kenmerken.
Contrasteren: Een tegenstelling vormen.

D

Dak: Iedere bovenbeïndiging van een gebouw.
Dakafdekking: Vlak of hellend dak van een gebouw, waarop dakbedekking is aangebracht.
Dakhelling: De hoek van het dakvlak.

Dakkapel: een constructie ter vergroting van een gebouw, welke zich tussen de dakgoot en de nok van een dakvlak bevindt, waarbij deze constructie onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak is geplaatst..
Daknok: Hoogste punt van een schuin dak. Horizontale snijlijn van twee dakvlakken, de hoogste lijn van het dak
Dakopbouw: Een toevoeging aan de bouwmassa door het verhogen van de nok of dakrand van het dak, die de silhouet van het oorspronkelijke dak verandert.
Dakraam: Raam in een dak.
Daktrim: Afwerking bovenzijde dakrand ten behoeve van waterkering.
Dakvlak: Een vlak van het dak/kap.
Dakvoet: Laagste punt van een schuin dak. Het snijpunt van de daklijn en de onderliggende gevellijn.
Damwandprofiel: Metalen beplatingmateriaal met een damwandprofilering.
Detail: Ontmoeting/aansluiting van verschillende bouwdelen zoals gevel en dak of gevel en raam.
Detaillering: Uitwerking, weergave van de verschillende onderdelen c.q. aansluitingen.
Diversiteit: Verscheidenheid, afwisseling, variatie.
Drager en invulling: De drager is de constructie van een gebouw, waaraan de invulling is toegevoegd om te beschermen tegen weer en wind (heeft vooral betrekking op gebouwen uit de jaren vijftig en zestig, waarbij het verschil tussen drager en invulling werd gebruikt om de woning in een groot gebouw of rij huizen te onderscheiden).

E

Ensemble: Architectonisch en stedenbouwkundig compositorisch geheel.
Erf: al dan niet bebouwd perceel of een gedeelte daarvan dat direct is gelegen bij een gebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan van toepassing is, de bestemming deze inrichting niet verbied.
Voorerf: gedeelte van het erf dat aan de voorzijde van het gebouw is gelegen
Achtererf: gedeelte van het erf dat aan de achterzijde van het gebouw is gelegen
Zijerf: gedeelte van het erf dat aan de zijkant van het gebouw is gelegen
Eerste verdieping: Tweede bouwlaag van de woning of het woongebouw, een souterrain of kelder niet daaronder inbegrepen.
Erker: Kleine toevoeging van meestal één bouwlaag aan de gevel van een gebouw, op de begane grond meestal uitgevoerd in metselwerk, hout en glas.

F

Flat: Groot gebouw met meerdere verdiepingen/woonlagen. De appartementen inde flat zijn meestal gelijkvloers en worden op hun beurt flat/flatjes genoemd.

G

Galerij: Gang aan de buitenkant van een (flat)gebouw die toegang verschaft tot de afzonderlijke woningen.
Gebouw: Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.
Gepotdekseld: Horizontaal gedeeltelijk over elkaar vallende gevelbeplating (oorspronkelijk houten planken).
Gevel: Verticaal scheidingsvlak van een gebouw tussen buiten en binnen.
(Gevel)geleding: Onderverdeling van de gevel in kleinere vlakken. Verticale, horizontale of figuratieve indeling van de gevel door middel van gevelopeningen, metselwerk, verspringingen of andere gevelkenmerken en -detailleringen.
Gevelmakelaar: Decoratieve bekroning van een geveltop.
Goothoogte: vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van dakkapellen. Indien bouwwerken van een platte afdekking worden voorzien, geldt de maximale goothoogte als maximale bouwhoogte.
De goothoogte van een lessenaarsdak wordt bepaald door de hoogte van goot aan de lage zijde van het dak, de bouwhoogte wordt bepaald door de hoogte van de hoge zijde van het dak;
Gootklos: Zie klossen.
Gootlijn: Veelal horizontale lijn die een goot of meerdere goten aan de gevel vormen.

Hoekaanbouw: Grondgebonden toevoeging meestal van één bouwlaag aan de hoek van een gebouw.
Hoek- en kilkeper: snijlijn van twee aansluitende dakvlakken.

Industriebebouwing: Bebouwing met een industriële bestemming.
Installatie: set van beeld- en/of geluidsapparatuur, het aanbrengen van technische toestellen (montage) en/of deze toestellen zelf

Kap: Samenstel van houten, ijzeren of betonnen onderdelen dat de dakbedekking draagt.
Kantig: hoofdvorm bepaald door enkelvoudige geometrische vormen (bijv. rechthoekige bouwvorm met platte afdekking, woning met zadeldak, lessenaarsdak of schilddak)
NB hoofdzakelijk kantig: *idem maar dan met ondergeschikte toevoegingen*
Zie ook vloeiend
Kavel: Grondstuk, kadastrale eenheid.
Keper: Snijlijn van twee aansluitende dakvlakken.
Kern: Veelal kleinschalig stedelijk gebied, ook wel centrum van een dorp of stad.
Klossen: Uit de muur stekende houten of gemetselde blokjes ter ondersteuning van uitstekende onderdelen van een gebouw zoals dakgoten.
Koofbord: Gebogen vlak dat de overgang vormt van en vlakke zoldering of vlak plafond naar de muur.
Kop: In het algemeen gebruikt om de smalle kant van een rechthoekige vorm aan te duiden, bijvoorbeeld bij een gebouw.

Lak: Afwerklaag van schilderwerk.
Landschappelijke waarde: De aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, dat wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van (niet levende en levende) natuur.
Latei: Draagbalk boven gevelopening.
Lessenaarsdak: Dak met één hellend, niet onderbroken, dakvlak.
Lichtkoepel: Raamconstructie meestal in een plat dak, in de vorm van een koepel.
Lijst: Een meestal versierde en geprofileerde rand als bekroning van de bovenzijde van een gevel. Kroonlijst, gootlijst.
Lineair: Rechtlijnig, langgerekt.
Lint(bebouwing): Langgerekte lijn van (veelal vrijstaande) bebouwing langs een weg of waterverbinding.
Luifel: afdak buiten tegen de muur van een gebouw aangebracht en verder niet ondersteund, meestal boven een deur, raampartij of gehele pui.

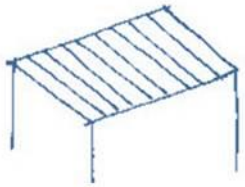
lessenaardak

Maaiveld: Bovenzijde van het terrein dat een initiatief omgeeft, de grens tussen grond en lucht, de gemiddelde hoogte van het terrein, grenzend aan de gevels, op het tijdstip van de aanvraag om bouwvergunning.
Mansardekap: Een dak met aan twee zijden onder een stompe hoek geknikt of gebroken dakvlak.
Markies: Opvouwbaar zonnescherm.
Massa: Zichtbaar volume van bebouwing.
Metselverband: Het zichtbare patroon van metselwerk.
Middenstijl: Verticaal deel in het midden van een deur- of raamkozijn.
Monument: Aangewezen onroerend goed als bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals deze luidt op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van het ontwerp van dit plan.
Muurdam: Op de erfgrens aan de gevel gemetselde muur.

mansarde dak

Natuurlijke waarde: De aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.
Negge: Het vlak c.q. de maat tussen de buitenkant van de gevel en het kozijn.

Ondergeschikt: Voert niet de boventoon.
Onderbouw: Het onderdeel van een gebouw; heeft meestal betrekking op de begane grond van een huis met meerdere verdiepingen.
Ontsluiting: De toegang tot een gebouw, gebied of een terrein.
Oorspronkelijk: Origineel, aanvankelijke vorm, authentiek.
Oorspronkelijke gevel: Gevel van een gebouw zoals deze nieuw is gebouwd.
Openbaar groen: Met het openbaar groen wordt bedoeld wat daaronder in het normale spraakgebruik wordt verstaan, zoals parken plantsoenen en speelveldjes, die het gehele jaar (of een groot deel van het jaar) voor het publiek toegankelijk zijn. Een weiland, bos of water kan in dit verband niet worden aangemerkt als openbaar groen.
Orthogonaal: Rechthoekig.
Oriëntatie: De hoofdrichting van een gebouw.
Overstek: Bouwdeel, dat vooruitsteekt ten opzichte van het eronder gelegen deel.

Paneel: Rechthoekig vlak, geplaatst in een omlijsting.
Penant: Gemetselde steunpilaar van het fundament van een gebouw, metselwerk in een gevel langs openingen.
Pilaster: Weinig uitspringende muurpijler, die dient om een boog of hoofdgestel te dragen.
Plaatmateriaal: Materiaal van kunststof, staal, hout meestal ten behoeve van gevelbekleding.
Plint: Een duidelijk te onderscheiden horizontale lijn aan de onderzijde van een gebouw.
Profiel: omtrek van een gebouw of bouwdeel (bijvoorbeeld kozijn) of een doorsnede daarvan
Profilering: aangebrachte vorm en maatvoering van profiel
Portiek: Gemeenschappelijke trappenhuis en/of een terugspringende ruimte voor de straat- of toegangsdeur.

Raamdorpel: Horizontaal stenen element onder de onderdorpel van een houten kozijn, dat ervoor zorgt dat water onder het kozijn buiten het muurvlak wordt afgevoerd.
Raamhout: Hout waaruit ramen vervaardigd worden of omlijsting waarbinnen het paneel van een deur of beschot wordt ingesloten. Ook wel draaiende of schuivende delen van kozijn/post.
Referentiekader: Het geheel van waarden en normen binnen een bepaalde groep waarnaar verwezen kan worden.
Renovatie: Vernieuwing.
Respecteren: Met eerbied behandelen, eerbiedigen, waarderen.
Rijenwoningen: Geschakelde eengezinswoningen in een rij.
Ritmiek: Regelmatige herhaling.
Rollaag: Een in verband gemetselde laag van op hun kant of kop gemetselde stenen. Horizontale of gebogen rij stenen of betonbalk boven een gevelopening of aan de bovenzijde van een gemetselde wand.
Rooilijn: Lijn die in het bestemmingsplan of bouwverordening aangeeft waarbinnen gebouwd mag worden.

Schilddak: Dak, gevormd door twee driehoekige schilden aan de smalle en twee trapeziumvormige aan de lange zijde.
Slagenlandschap: Een landschap met langgerekte ontginningslinten met haaks daarop een stelsel van smalle kavels gescheiden door afwateringssloten.
Situering: Plaats van het initiatief in zijn omgeving.
Speklaag: lichte natuurstenen band als afwisseling in baksteenmetselwerk, doorgaans van Brabantse arduin, later ook van zandsteen.
Stijl: Architectuur of vormgeving uit een bepaalde periode of van een bepaalde stroming.

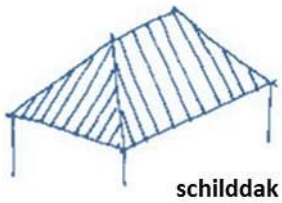

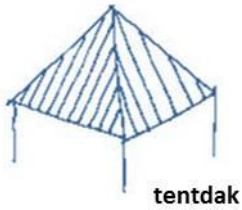

Tactiel: Met de tastzin verbonden.
Tent-, punt- of piramidedak: Dak gevormd door vier driehoekige dakschilden die in één punt bijeenkomen.
Textuur: De waarneembare structuur van een materiaal (bij metselwerk dus de oneffenheden van de steen en het voegwerk).
Tympaan / Timpaan: Driehoekig of segmentvormige bekroning van een (klassiek) gebouw of van een onderdeel daarvan.

Uitbouw: Een vergroting van het hoofdgebouw dat daarvan integraal onderdeel uitmaakt en ook toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw.

Verdieping: bouwlaag
Vloeiend: hoofdvorm bouwmassa waarbij afgekante of afgeronde vormen het beeld bepalen.
Voorgevellijn: Denkbeeldige lijn die strak loopt langs de voorgevel van een initiatief tot aan de perceelsgrenzen.
Voorgevelrooilijn: Voorgevelrooilijn als bedoeld in het bestemmingsplan dan wel de gemeentelijke bouwverordening.
Voorkant: De voorgevel, het voorerf en het dakvlak aan de voorzijde van een gebouw; de zijgevel, het zijerf en het dakvlak aan de zijkant van een gebouw voor zover die zijde (zijdelings) gekeerd is naar de weg of het openbaar groen.

Weg: Weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994.
Windveer: Plank bevestigd langs de kanten van een met riet of pannen gedekt dak ter afdekking van de voorrand. Worden soms aan de bovenzijde over elkaar gekeept.
Wolfdak/wolfeinden: Meestal een zadeldak waarvan één of beide dakschilden op de kop een afgeknot dakschild heeft (wolfeind).

Zadeldak: Een dak dat aan twee zijden schuin is met een symmetrisch profiel.
Zijgevellijn: Denkbeeldige lijn die strak loopt langs de zijgevel van een initiatief tot aan de perceelsgrenzen.

T

U

V

W

Z

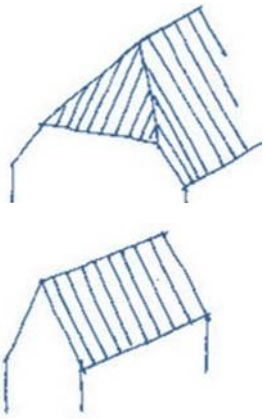

zadeldak

Principe details

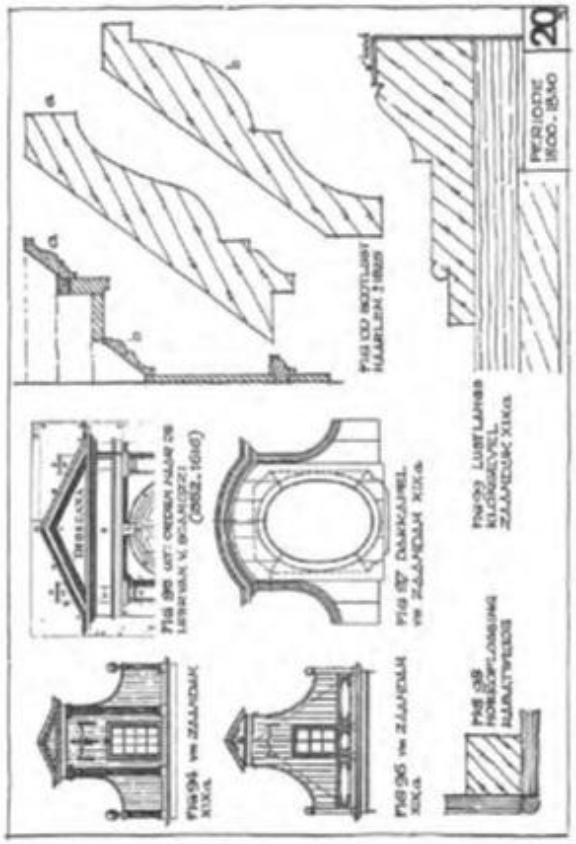

20 In het laatste kwart van de achttiende eeuw loopt de barok ten einde en ontstaat er een hernieuwde belangstelling voor de vormentaal van de Klassieke Oudheid: het neoclassicisme wordt begroeten. De verschijningsvormen ervan: de Lodewijk XVI-stijl, daarna de empire-stijl. In praktijk zorgt de neoclassicistische belangstelling voor de vroegere onderdeler (95) zich zowel bij de aankleding van gevels en gevelkoppen als in de interieurs met nieuwe sierelementen (94). Maar ook nieuwe vormen zoals pilasterlijnen en nissenvormigen aan de buitenzijde zien we toegepast (96). In de plaats van de schilderachtige en vaas-bekrönigen van de eerdere (houten) klokgevels verschijnen de neoclassicistische frontons. Dit element kwam in feite al vanaf het begin van de renaissance bij stedelijke huisbouwtypen voor. De dreiboeiige en gebogen frontons kwamen voor als in de Oudheid of met een korte horizontale bekrönigsg. Soms werden de frontons in het midden onderbroken (doorbroken). In de opening werd dan een gruwelen vaas of iets dergelijks geplaatst. De "vodenstenenrek" pilasters met kapitel en piedestal completeren de neoclassicistische geveltoppen. De kroonlijst-gaten ondergaan veranderingen in de aanzetstukkende profiellijsten (100b) en vazenvoudigen over het algemeen. Soms is zelfs de (aan de buitenkant belangrijke) dreiplijst niet meer aanwezig. De profileringen komen overeen met die in de vorige periode.

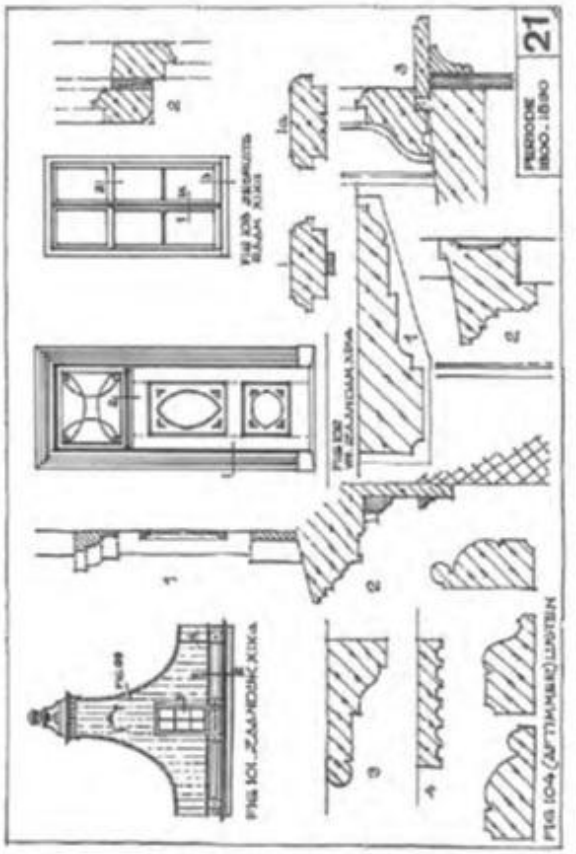

21 De rechtlijnigheid en de over het algemeen gebruikte grote vlakken kenmerken de empire-stijl als een wat ongemoedelijke pracht. Ze leent over als gladder, harder en koeler dan de meer sierlijke bewegelijkheid van voor we in de vorige eeuw zagen. De versieringen hinsten de vlakken zijn palmetten, eiretten en diamantkoppen alsmede slingers en vazen als uit de tweede helft van de achttiende eeuw (101). Ook de profielen en profileringen wijken daarvan maar weinig af (104). Deur- en raamkozijnen krijgen vaak een zogal zware omlijsting (102) op een plint (ieed). Op de paneelkleuren wenden ovale, vaak enigszins bolle panelen aangebracht. Deze zijn voorzien van een patroonsel of - als de stralen van de zon - bezet met cannelures. De smijzaanen wenden bovenlichten met roosles die in veel variaties werden aangebracht. Uit deze periode dateren ook de zesruits schuiframen met de breede middenstijl (108) die afgeleid waren van de fenêtres à terre uit Frankrijk. Om de breedte van de middenstijl te breken maakte men er een lijstje op of werd er een profiel ingeschaafd (103: 1 en 1a). Aan de verbrede onderstukpeels van de ramen werd een hol-bolle vorm geschaafd waarover het aangebrachte lijstje (soms) decorlisp.

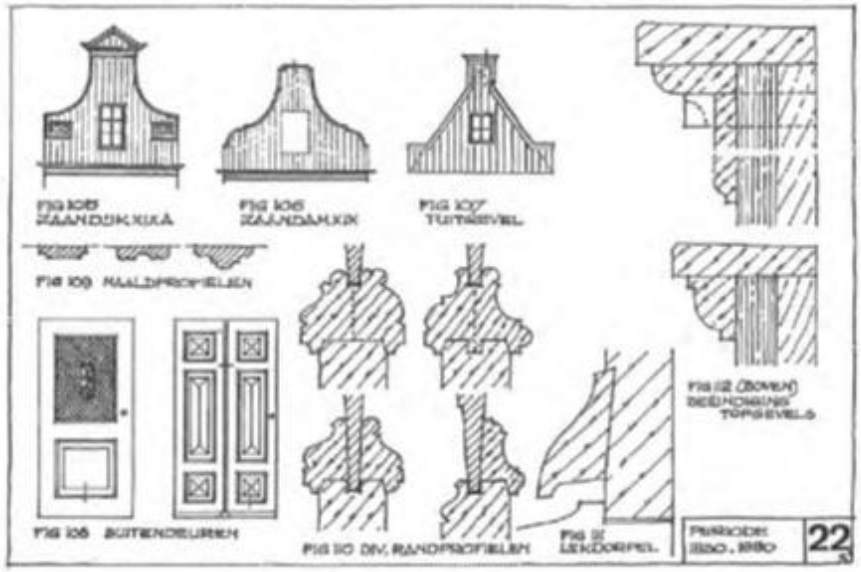

22 Het neoclassicisme eindigt en een eclectische fase begint, waarbij naast neoclassicistische motieven ook vormen uit andere stijlen worden gekozen. Langzaam aan zien we in deze periode de neoclassicistische vormen uit het beeld verdwijnen. Het is goed waar te nemen bij de houten (Zaanse) topgevels, waar het fronton (105) nog het langst overbleef. Herinneringen aan bijvoorbeeld de Lodewijk XV klokgevel (106) en het toepassen van tuitgevels (107) komen steeds meer voor. De beëindigingen van deze gevels werden samengesteld uit nauwelijks geprofileerde plankjes en latten (112). De geschulpte (acolade)windveren bleven toegepast maar ze werden ook vervangen door een brede plank met een aangeschaafd ojiefprofiel. Voordeuren van huizen (108) - vaak statussymbolen - werden met zorg gemaakt. De rondgaande, ingewikkelde randprofielen om de panelen zijn echter gevoelig voor inwateren (110). Door de opkomst van het (giet)ijzer in de bouw zien we in de bovenpanelen van de deuren gegoten ijzeren roosters verschijnen. In de bovenlichten verschijnen de bekende levensbomen. In het tweede kwart van de negentiende eeuw begint een reeks van neostijlen in de bouwkunst zich te manifesteren. In de kerkenbouw, maar ook bij de bouw van huizen speelde de neogotiek een belangrijke rol. Profielen en profileringen van gewone aftimmeringen doen daarin niet echt mee.

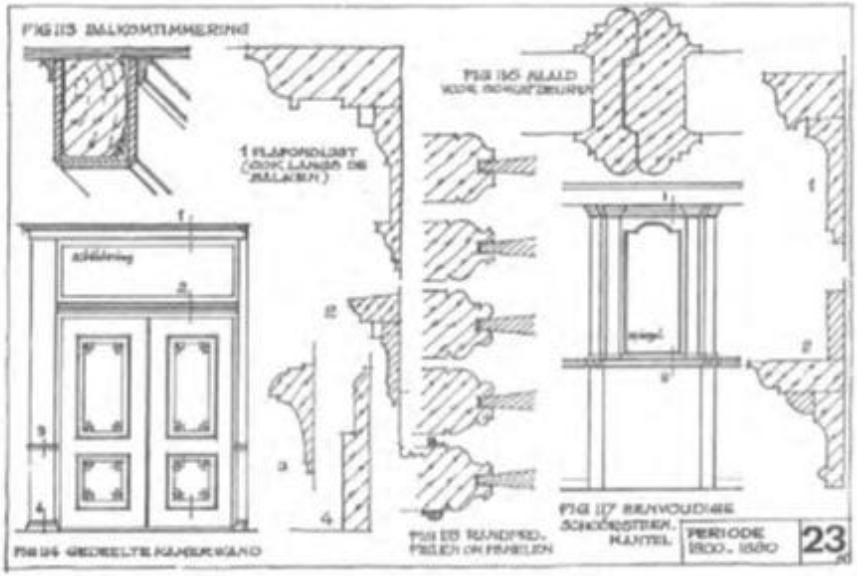

23 In de interieurs vinden we in deze periode van de romantiek wel uitbundige maar ook stijloze - door nabootsing van middeleeuwse stijlen en de neiging daarbij tot behoud van de achttiende-eeuwse vormen en wedwijzen - afwerkingen toegepast. Oude balken, waarvan de ioebelen werden weggezaagd, werden ontimmerd (113). De velden ertussen werden beschilderd of bekleed met beschilderd papier (karton). Ook werden vlakke plafonds onder de balken in hout of stucwerk aangebracht. Wanden kregen beschilderde linnen of papieren behangsels boven de lambrizering. In eenvoudige huizen werden (gemarmerde) geschilderde lambriseringen gemaakt. Aftimmerprofielen werden afgeblend in goudkleur. Boven de deuren werden - afwijkend van de wanden - schilderingen aangebracht (114). De deurpanelen kregen op de hoeken vierkante "rozetten", de randen eromheen waren vooral ojiefvormig (115). Het lijstwerk om de deur- en raamkozijnen maakte deel uit van een een totale kamerbetimmering. Daarin werden nu ook schuifdeuren opgenomen, kamers "en suite" (116). De stookplaatsen veranderden doordat kachels en fornuizen in gebruik kwamen. Al naar gelang de mogelijkheden werden de manteis uitgevoerd in (geschilderd of natuurl) hout, stucwerk of marmer. Er onder maakte men een plaat of dekblad voor het plaatsen van voorwerpen (117).

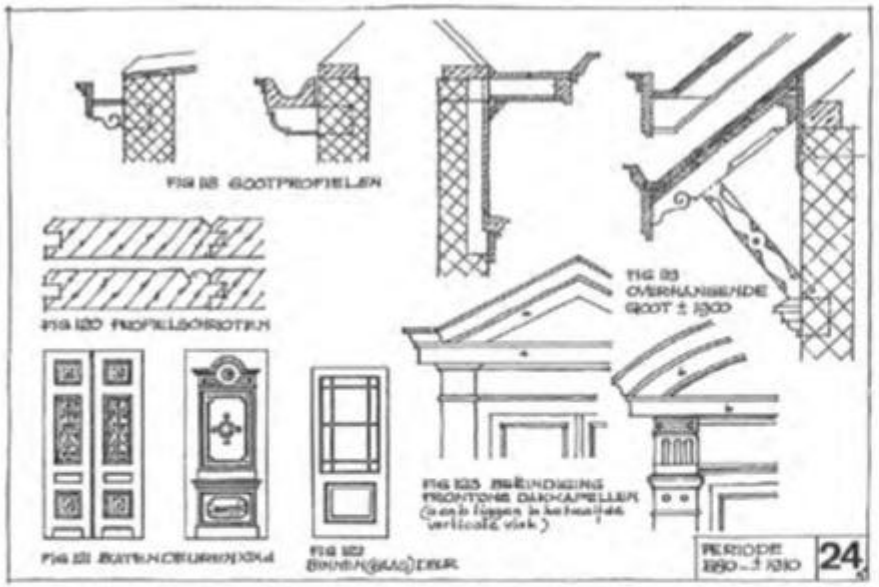

24 Tussen ca. 1892 en 1910 ontstaat een reactie op de negentiende-eeuwse stijlimitaties, waaraan door sommigen tot ca. 1914 nog werd vastgehouden: de art nouveau of Jugendstil. Deze kenmerkt zich in hoofdzaak door grote bogen, vloeiende lijnen en asymmetrie. Daarbij was in de architectuur een voorliefde voor geglazuurde bakstenen en voor de sinds 1898 gebruikte kalkzandsteen. De overmaat aan versieringen nog aan het einde van de eeuw is onder andere te zien aan eenvoudige goten (118). De kroonlijstgoot komt eveneens nog voor. Statussymbolen als voordeuren werden rain gedecoreerd (121). Classicistische invloeden waren - zij het met eigentijdse bewerkingen - nog in gebruik (123). Berlage luidde de nieuwe tijd in aan het begin van de twintigste eeuw: spaarzaam toegepaste, sobere ornamentiek en de constructies niet meer verbergen - denk aan de vlakke plafonds en wanden - zoals eerder gebeurde. In de eerste jaren van deze eeuw, voordat na de Eerste Wereldoorlog de Amsterdamse School en de Zakelijkheid hun invloed deden gelden, was er nog een architectuurvorm met vakwerkgevels, overstekende daken en goten, waarvan de zichtbare constructiedelen met veel steek- en drauwerk zijn versierd (119). In deze periode breidt het machinaal schaven van profielen zich uit, o.a. van kraal- en vellingschroten voor betimmeringen (120).

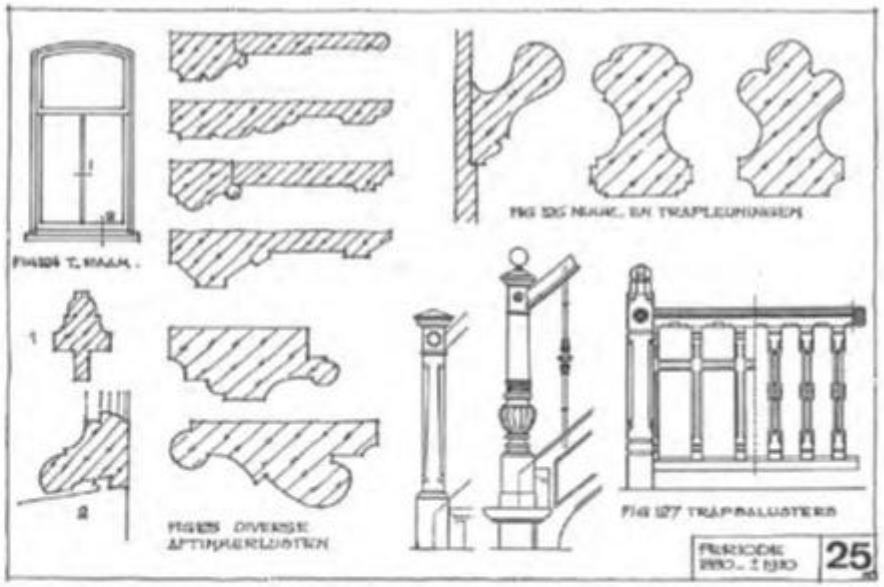

25 In het laatste kwart van de negentiende eeuw was er een voorliefde voor gebogen bovendorpels aan de (T-raam)kozijnen (124). Niet alleen bij losstaande huizen en boerderijen, maar ook in de gevels van de (opkomende) woningbouwblokken in de steden. Het kozijnhout werd lichter, het raamhout zwaarder. Aan de kozijnstijlen werd een schuin kantje geschaafd (biljoen), beëindigd met een zogeheten kapel. De vorm van de roeden veranderde met het dikkere raamhout (124). Vaak werden rondom kozijnen aan de buitenzijde geprofileerde lijsten in hout of stucwerk aangebracht. Aan de architraven en aftimmerlijsten binnen werden in het begin van de twintigste eeuw kantige profielen (machinaal) geschaafd (125).
Maar ook de ingewikkelder profielen met diepe en zwaardere rondingen werden nog toegepast. Aan trapleuningen (126) werden vormen geschaafd van eenvoudig rond en zelfs tot zeer ingewikkelde profileringen, meelopend met (de ronding van) de trap (wrongstukken). De hoofdbalusters of trappalen kregen fraai bewerkte vormen evenals de kleine balusters onder de leuningen. Deze waren vel uit voorraad leverbaar, zeker wanneer ze van ijzer waren gegoten. In het begin van de twintigste eeuw zien we trapbekken met in veel vormen gestoken onderdelen (127).

voorgevel

achtergevel

497 C01

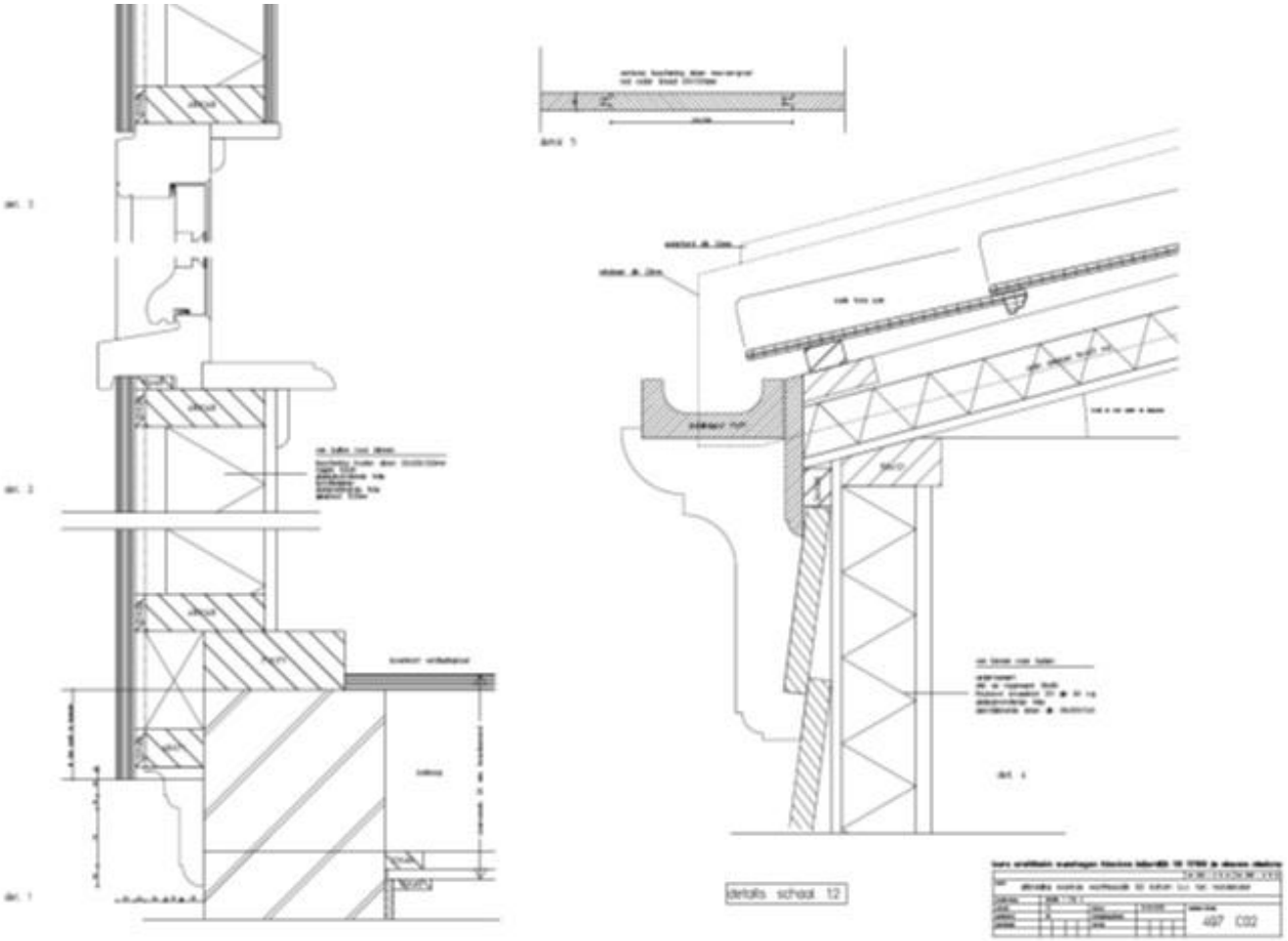
details school 12

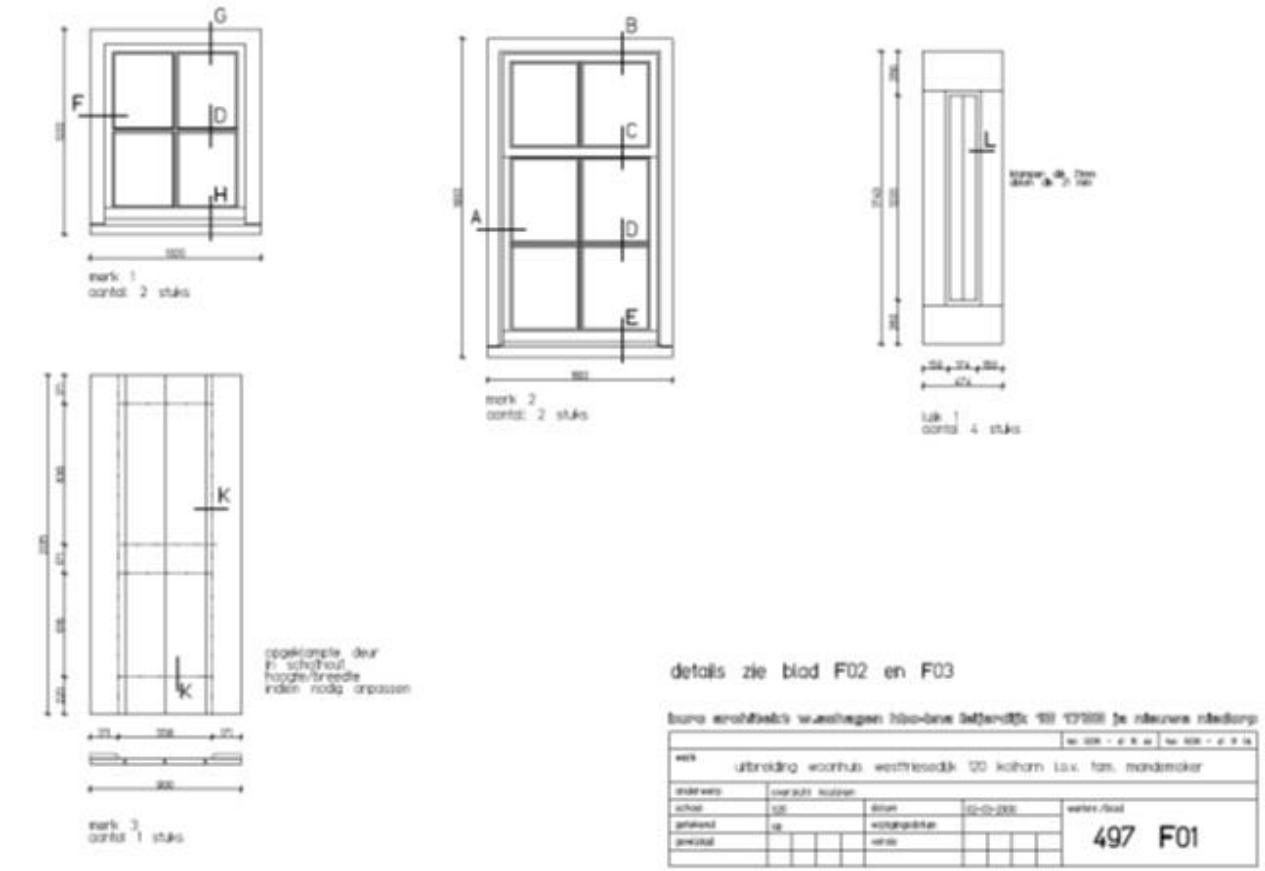
G
F
D
H
mark 1
aantal 2 stuks
B
C
A
D
E
mark 2
aantal 2 stuks
L
lak 1
aantal 4 stuks
K
K
opgeklampte deur
in schilhout
hoogte/breedte
indien nodig aanpassen
mark 3
aantal 1 stuks
details zie blad F02 en F03
uitbreiding woonhuis westfriesedijk 120 hoorn t.a.v. fam. mandemaker
497 F01

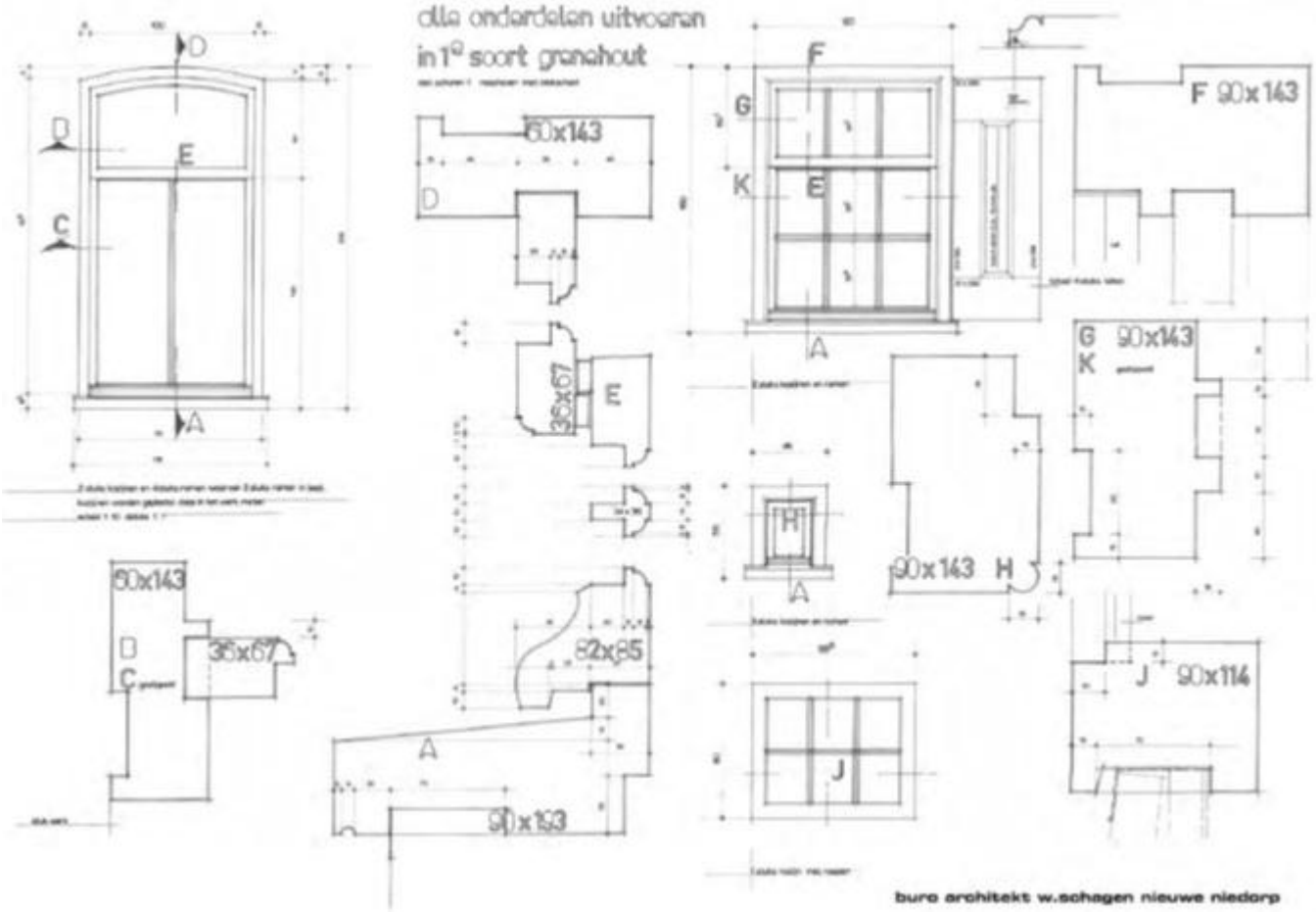
alle onderdelen uitvoeren
in 1e soort grenenhout
60x143
36x67
82x85
90x193
F 90x143
G 90x143
K
90x143 H
J 90x114
60x143
36x67
buro architekt w.schagen nieuwe niedorp

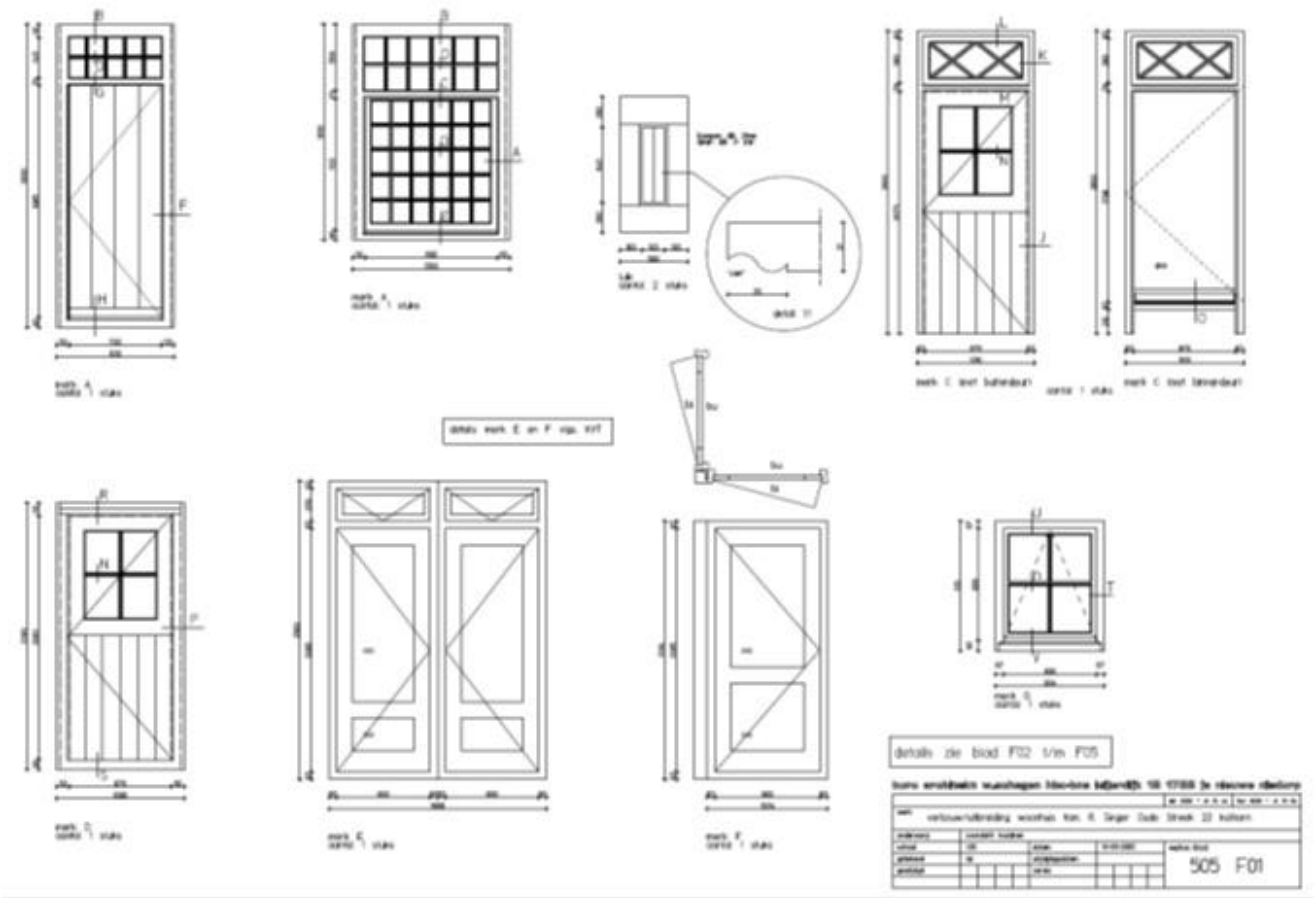
details mark E en F zgn. KVT
details zie blad F02 t/m F05
505 F01

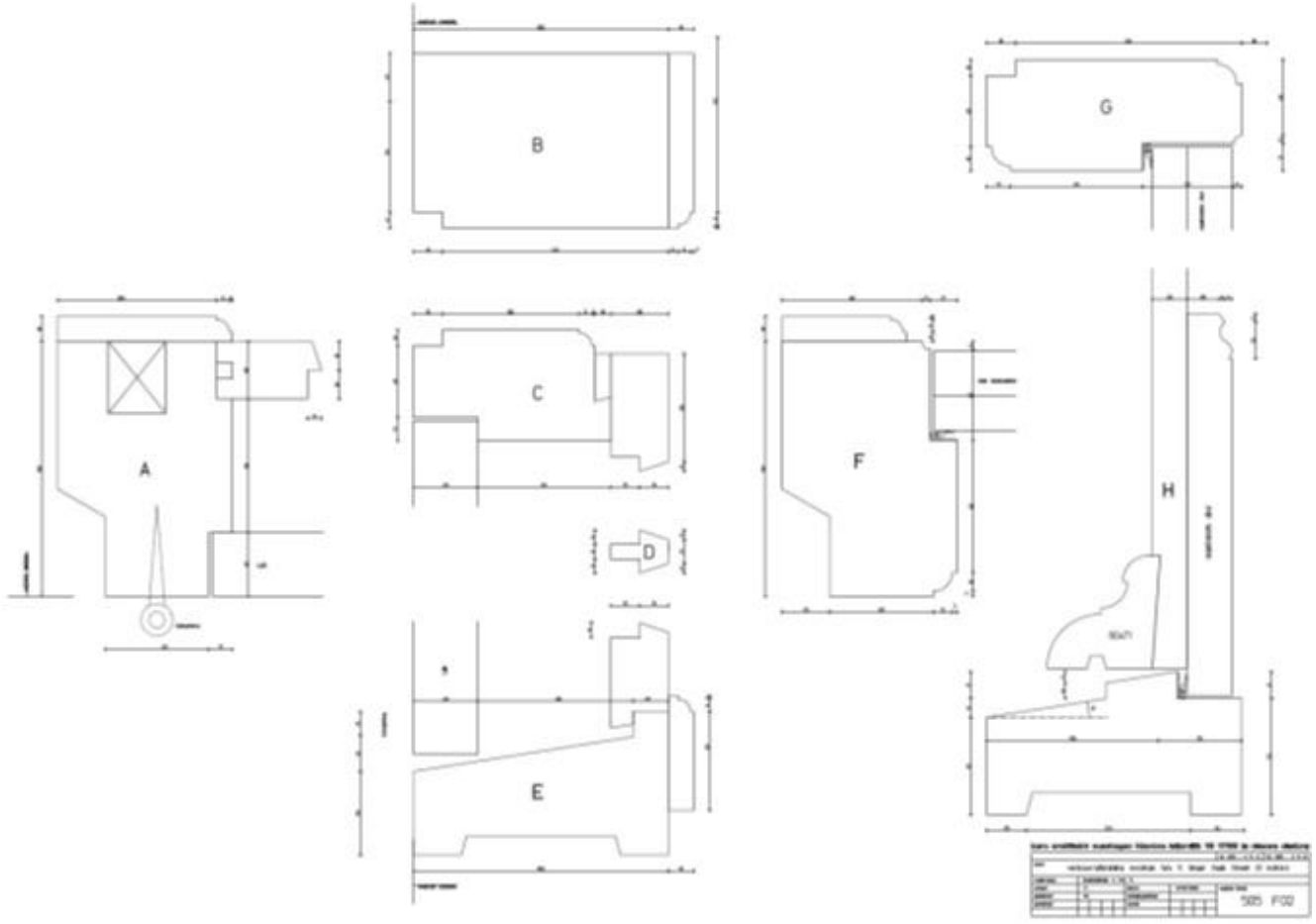
A
B
C
D
E
F
G
H

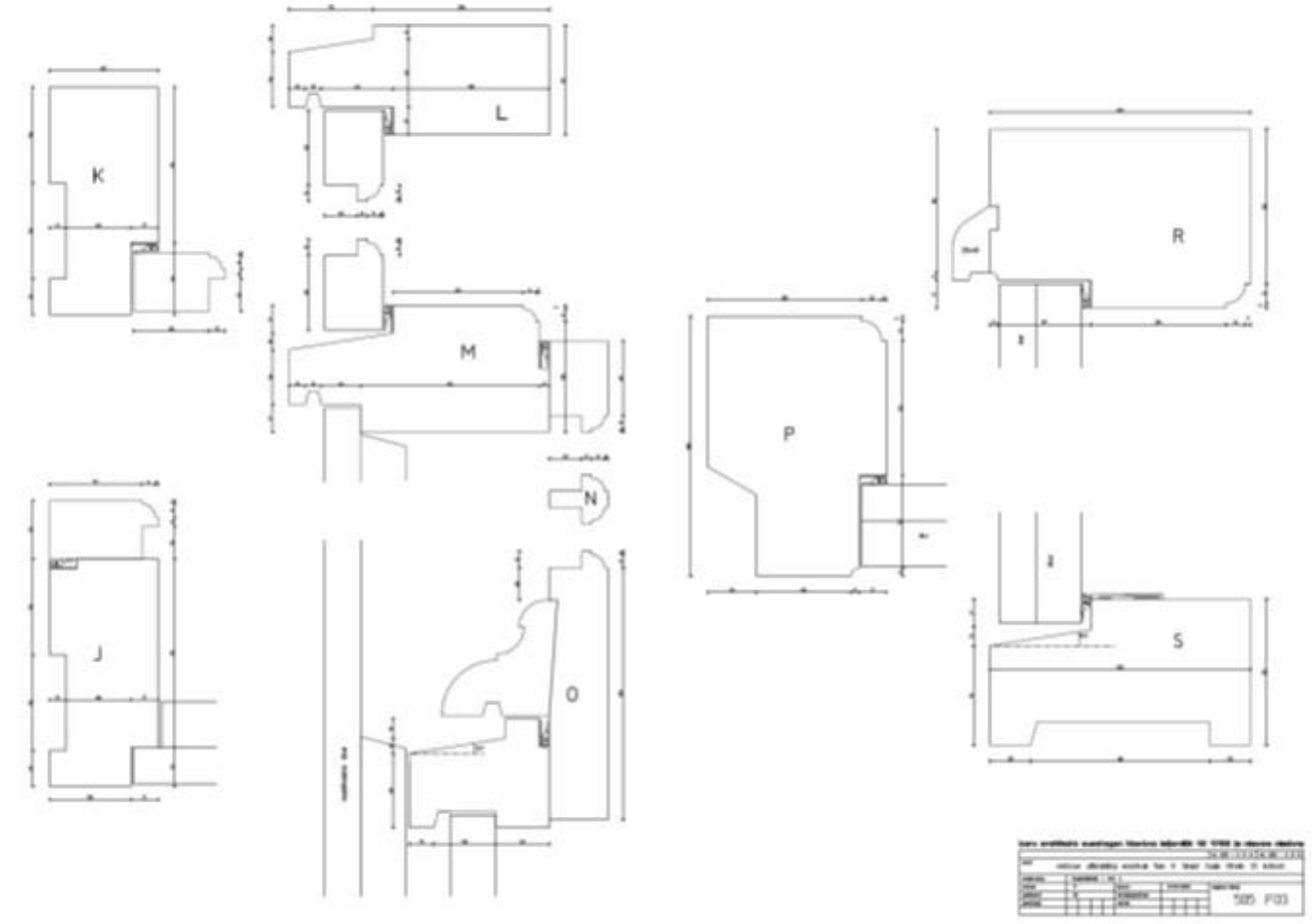
K
L
M
N
O
P
R
S
J
505 F03

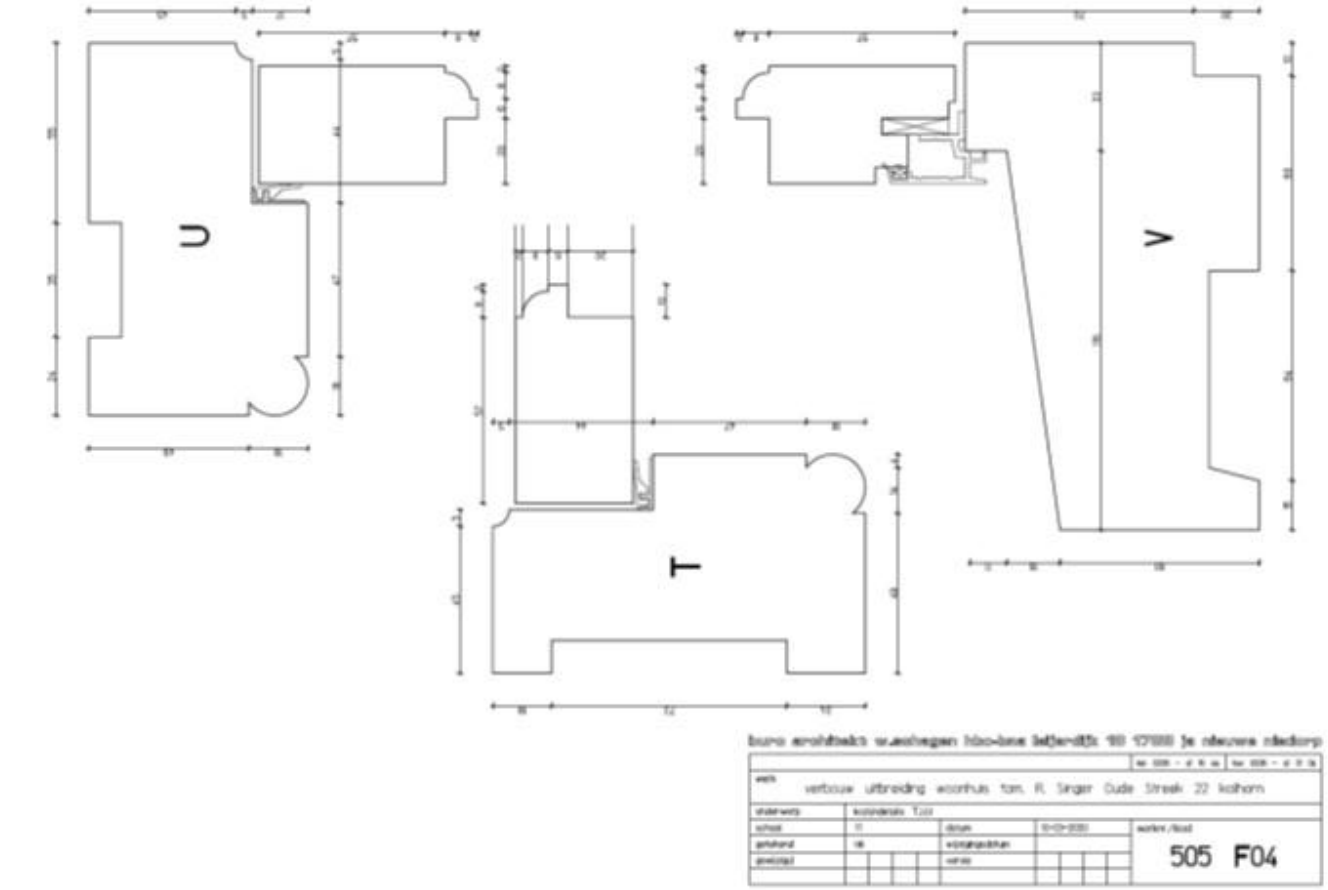
U
T
V
verbouw uitbreiding woonhuis tom. R. Singer Oude Streek 22 kolhorn
505 F04

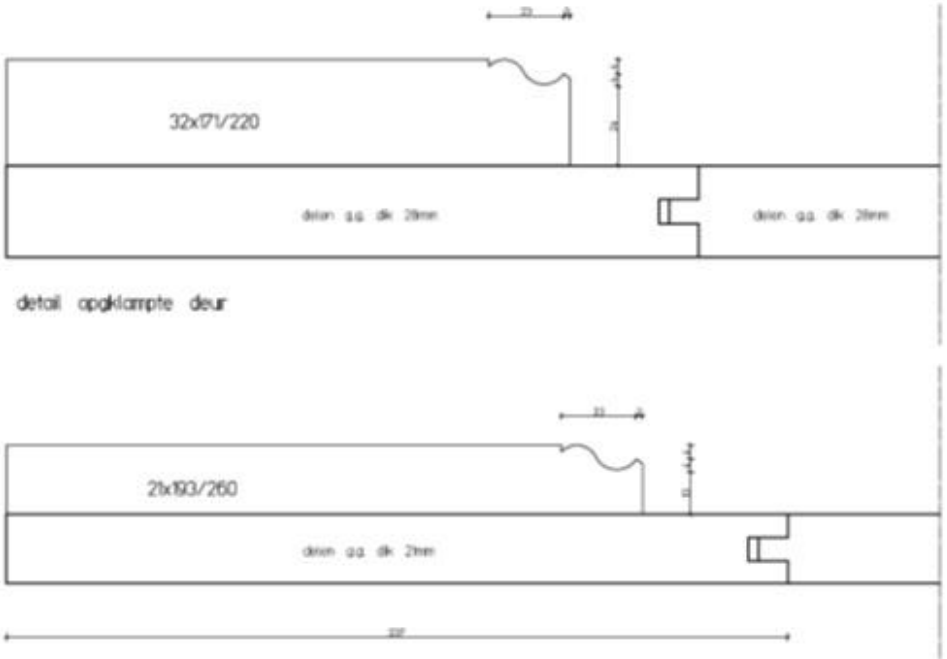

verbouw uitbreiding woonhuis fam. R. Singer Oude Streek 22 Kolhorn

505 F05

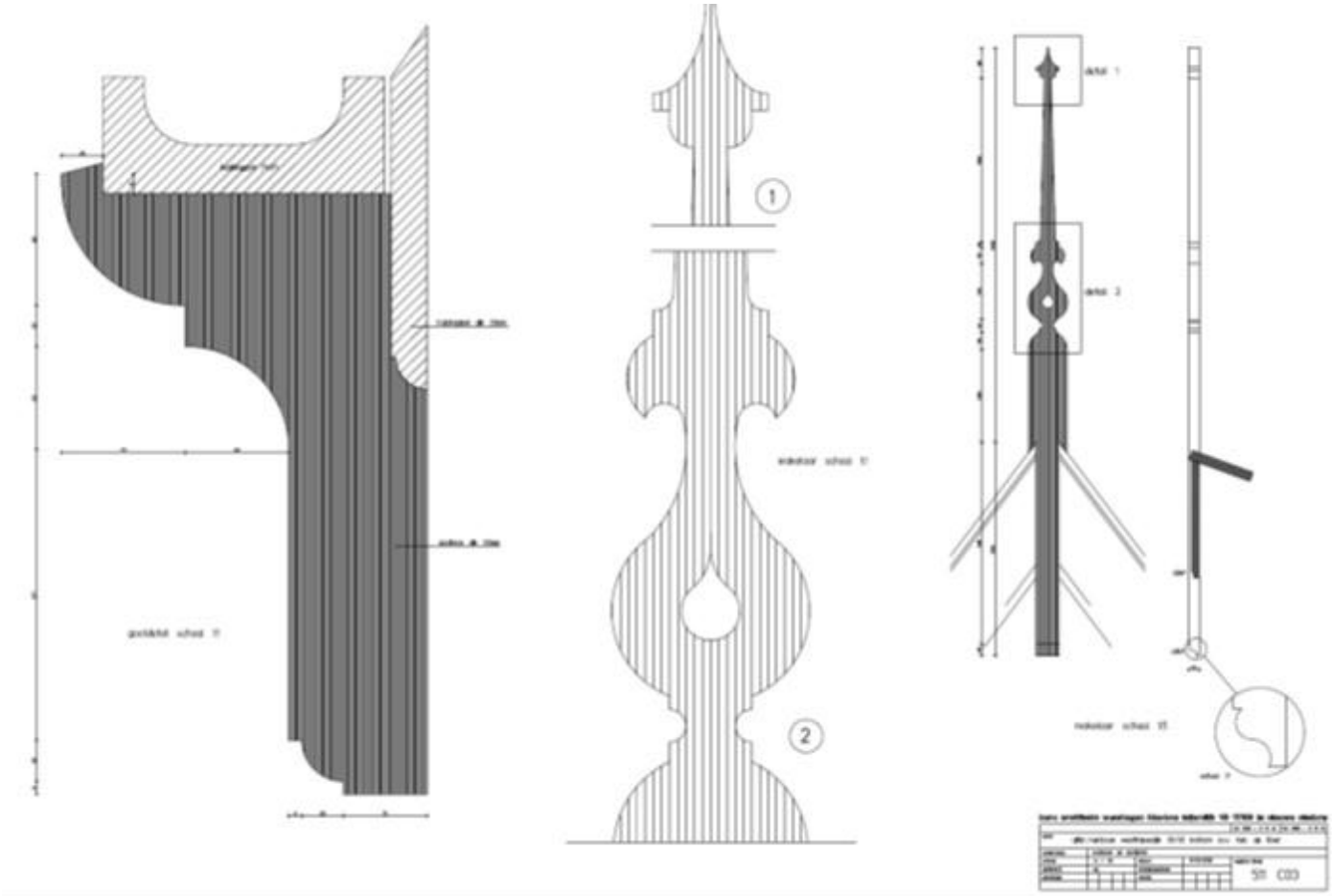

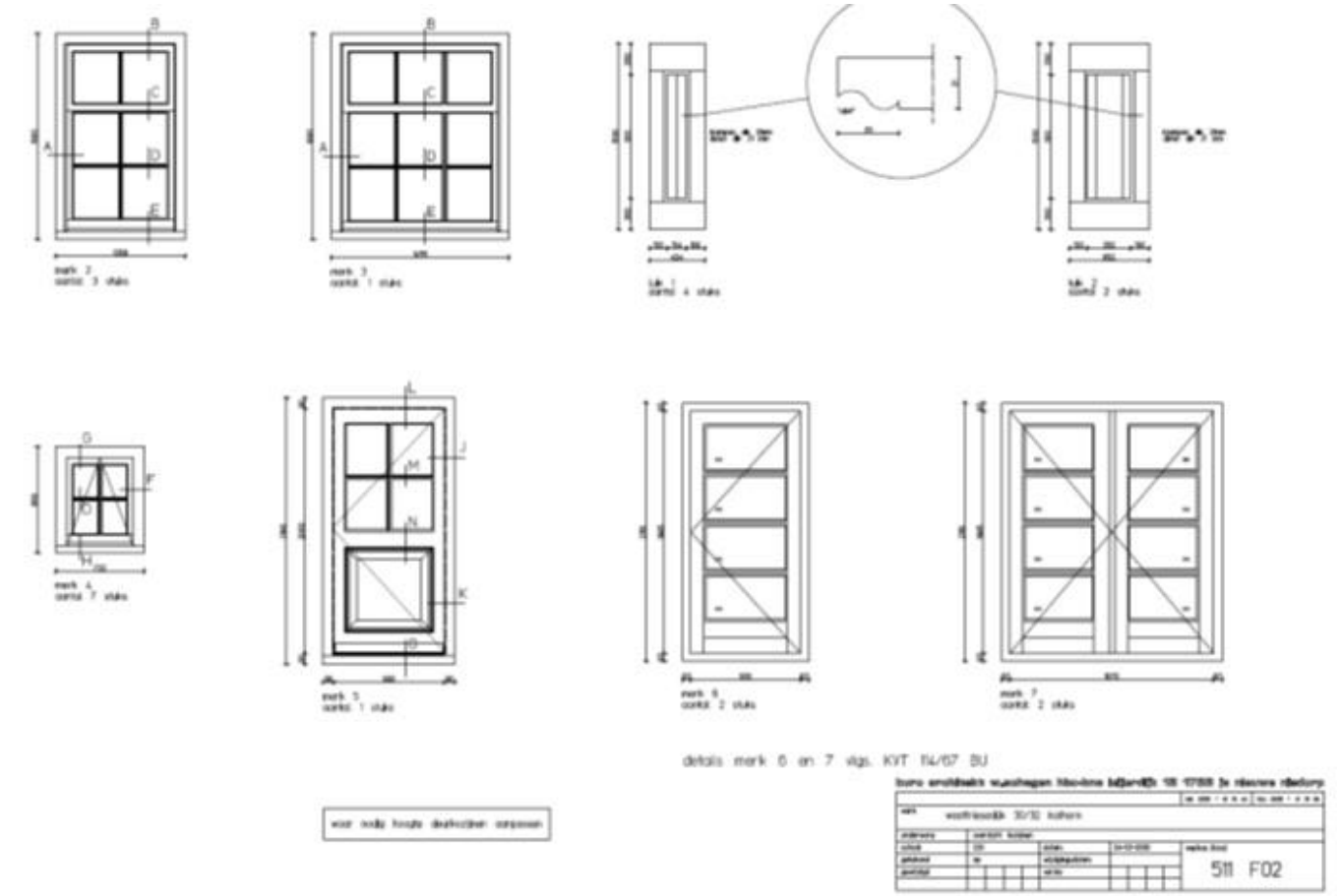
details mark 6 en 7 vlgs. KVT 114/67 SU
511 F02

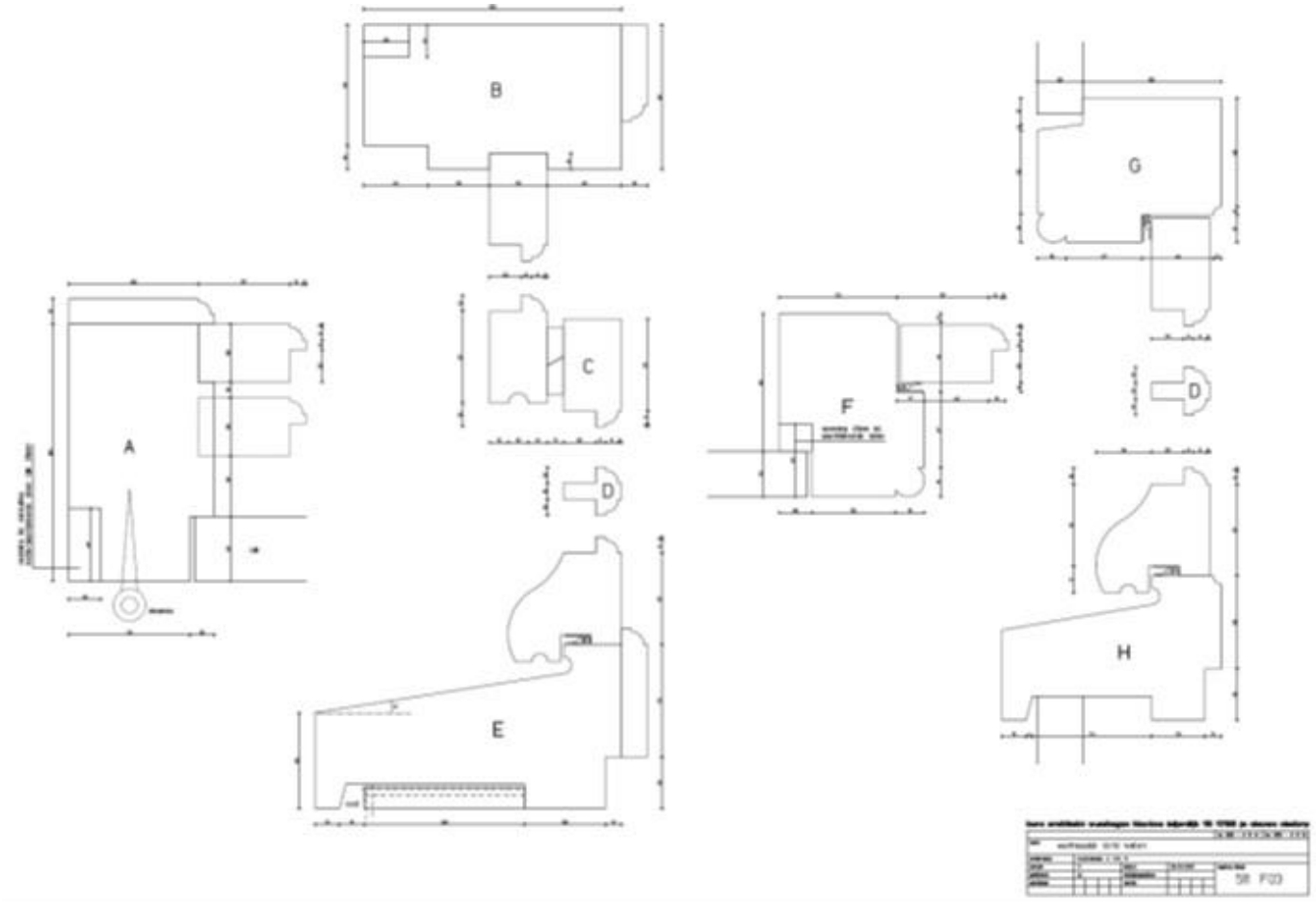
A
B
C
D
E
F
G
H
D
SR F23

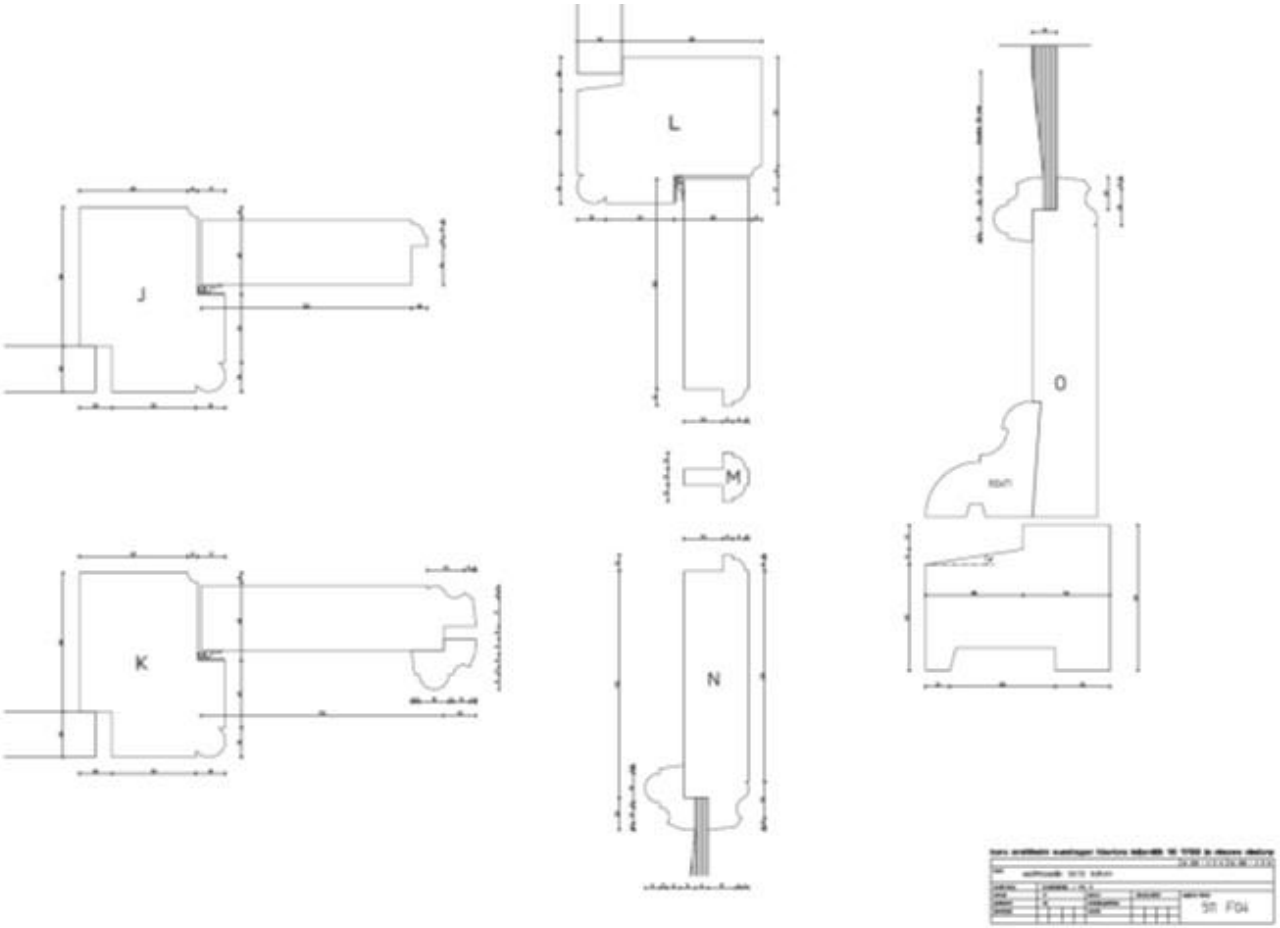
J
K
L
M
N
O

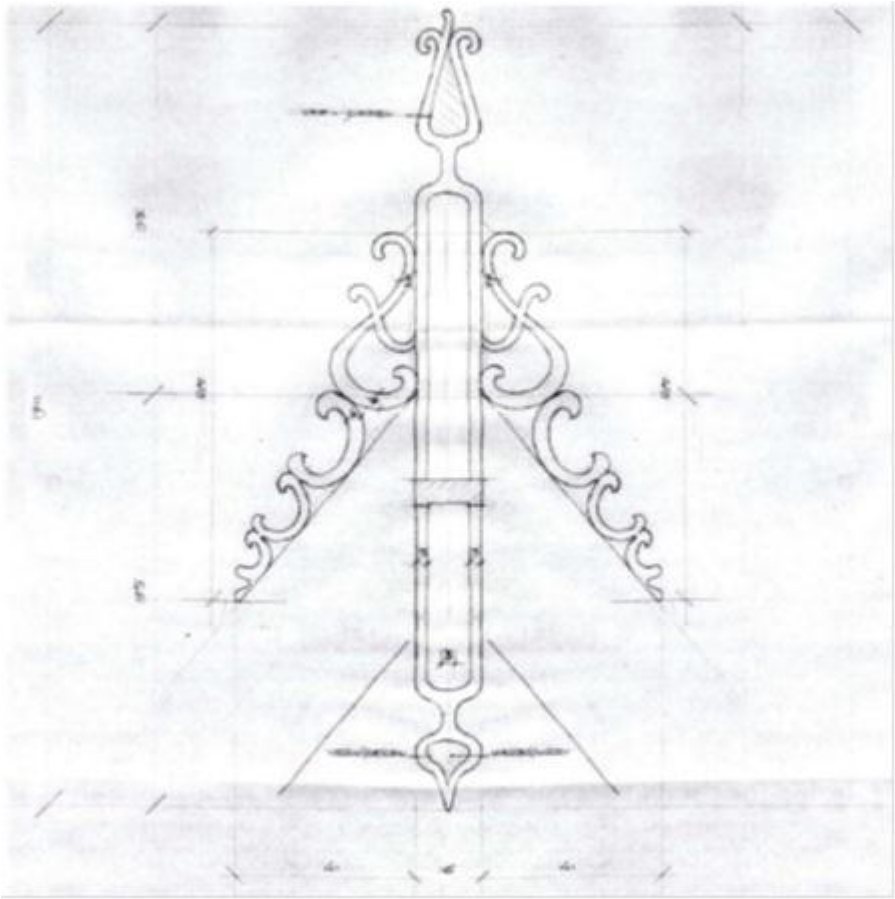

Actuele wetgeving

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van kracht geworden. Deze wet integreert een aantal verschillende vergunningen in één zogenaamde omgevingsvergunning.

Tot de inwerkingtreding van de Wabo per 1 oktober 2010 was de ambtelijke toets toegestaan wanneer de gemeente voor de zogenaamde lichte bouwvergunning 'sneltoetscriteria' had vastgesteld in de welstandsnota. De Wabo maakte echter een eind aan de lichte vergunning en daarmee aan de ambtelijke toetsing.

Op 1 maart 2013 is onder andere in artikel 6.2 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) aangepast. Hierdoor is sinds 1 maart 2013 de ambtelijke toets echter weer toegestaan. In het algemeen wordt dit de "Kanbepaling" genoemd. Dit regiem gaat veel verder dan reparatie van de oude praktijk. Dat wil zeggen: het biedt gemeenten de mogelijkheid om veel meer bouwplannen ambtelijk te toetsen, maar laat ruimte om de huidige toetsing door de onafhankelijke commissie (of stads-/dorpsbouwmeester) voort te zetten. Naar de letter van de AMvB is het aan het college van burgemeester en wethouders om een bouwplan aan de commissie voor te leggen of niet.

Woningwet

Artikel 12 van de Woningwet luidt:

De gemeenteraad kan besluiten dat, in afwijking van het eerste lid en artikel 2.10, eerste lid, onder d, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, voor een daarbij aan te wijzen gebied of voor een of meer daarbij aan te wijzen categorieën van bestaande en te bouwen initiatieven geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn.

Artikel 12a van de Woningwet luidt als volgt:
De gemeenteraad stelt een welstandsnota vast, inhoudende beleidsregels waarin in ieder geval de criteria zijn opgenomen die het bevoegd gezag toepast bij de beoordeling:

a. of het uiterlijk en de plaatsing van een initiatief waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een initiatief betrekking heeft, zowel op zichzelf beschouwd, als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, in strijdzijn met redelijke eisen van welstand;
b. of het uiterlijk van een bestaand initiatief in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand.

Inspraak

Op grond van de Inspraakverordening is de concept welstandsnota Hollands Kroon aan inspraak onderhevig.

Gedurende de inzagetermijn van 11 oktober tot en met 1 november heeft u schriftelijk of mondeling een inspraakreactie kunnen indienen. Inwoners van Hollands Kroon en belanghebbenden hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Er zijn twee inspraakreacties binnengekomen.

Verdere procedure
Na de inspraakperiode wordt de (aangepaste) welstandsnota samen met de beantwoording van de inspraakreacties voorgelegd aan het college van de gemeente Hollands Kroon. Wanneer het college heeft ingestemd, zal de definitieve welstandsnota ter vaststelling aan de gemeenteraad van worden voorgelegd.